

Doel- en doelgroepbereiking van het subsidiebeleid in de gemeente Hengelo

UNIVERSITY OF TWENTE.

K.G. Kruise.

Doel- en doelgroepbereiking van het subsidiebeleid in de gemeente Hengelo

*Een onderzoek in opdracht van
de rekenkamercommissie Hengelo*

Enschede, 15 augustus 2012
Universiteit Twente
Opleiding Bestuurskunde

K.G. Kruize - s0180688

Begeleiders: Dr. J. Svensson en Prof. Dr. N. Groenendijk
Externe begeleider: Mr. R. Plomp

Voorwoord

Bij het oriënteren op een geschikte afstudeeropdracht werd de opdracht naar doel- en doelgroepbereiking van het subsidiebeleid in de gemeente Hengelo aangeboden door de rekenkamercommissie. Deze opdracht is verdeeld over twee aparte deelonderzoeken. Deze twee zijn:

- Eén gericht op de acht grotere gesubsidieerde instellingen, die het merendeel van de Hengelose subsidies ontvangen.
- En één gericht op een selectie van kleinere instellingen.

Het deelonderzoek gericht op de acht grotere gesubsidieerde instellingen trok mijn interesse, omdat het in dit deelonderzoek gaat om algemeen bekende instellingen, die ikzelf als inwoner van Delden ook regelmatig heb bezocht, zoals de Bibliotheek en het Rabotheater. Het onderzoek gericht op een selectie van kleinere instellingen is uitgevoerd door Leon Heuzels.

Door de opleiding Bestuurskunde en deze afstudeeropdracht heb ik inzicht gekregen in de bestuurlijke beginselen en methoden van wetenschappelijk onderzoek. Het zijn vaardigheden, die mij in het dagelijks leven iedere dag opnieuw helpen om dingen te duiden, te analyseren en te beschouwen. In die zin hebben de opleiding en de afstudeeropdracht een bijdrage geleverd aan mijn persoonlijke ontwikkeling.

Ten eerste wil ik graag de rekenkamercommissie Hengelo bedanken voor hun vertrouwen in mij om dit onderzoek uit te mogen voeren. De begeleiding en ondersteuning van de secretaris-onderzoeker Roel Plomp heeft mij geholpen bij de uitvoering van dit onderzoek.

Daarnaast wil ik graag de afstudeerbegeleiders, die tevens lid zijn van de rekenkamercommissie, Dr. Jörgen Svensson en Prof. Dr. Nico Groenendijk bedanken voor hun positief kritische houding en ondersteuning.

Ook wil ik de gemeentelijke contactpersonen van de acht instellingen bedanken voor de tijd, die ze genomen hebben voor de interviews, en de informatie, die ze mij verstrekt hebben ten behoeve van de uitvoering van dit onderzoek.

Tot slot wil ik mijn ouders, zussen en vriend bedanken voor de steun gedurende de opleiding en hun geloof in mij. Zonder hen was het niet gelukt.

Kimberley Kruize
Enschede, 15 augustus 2012

Inhoudsopgave

Voorwoord	III
Samenvatting	1
1 Inleiding	3
1.1 Aanleiding voor effectiviteitonderzoek	3
1.1.1 Wat zijn gemeentelijke subsidies	3
1.1.2 Redenen voor subsidiëring	3
1.1.3 Relevantie voor effectiviteitonderzoek	4
1.2 Doel- en vraagstelling	4
1.2.1 Doelstelling	4
1.2.2 Centrale vraag	4
1.2.3 Deelvragen	4
1.3 Leeswijzer	5
2 Theorie	6
2.1 Prestatiesturing	6
2.2 Subsidies	6
2.3 Beleidsevaluatie	8
2.4 Conclusie	10
3 Methode	11
3.1 Instellingen en bronnen	11
3.2 Evaluatiecriteria	12
3.3 Documentonderzoek	12
3.4 Interviews	12
3.5 Steekproef uit DAP-kaarten van Scala	13
3.6 Uitgangspunten en vooronderstellingen	13
4 Resultaten	14
4.1 Wat zijn de in het gemeentelijk beleid te onderscheiden doelen en wat zijn de beoogde doelgroepen voor de subsidieverlening?	14
4.1.1 Terreinen en categorieën	14
4.1.2 Beleidsdoelen	14
4.1.3 Doelgroepen	15
4.1.4 Scala	15
4.1.5 Conclusie	16
4.2 Aan welke activiteiten besteden de instellingen de ontvangen subsidies?	17
4.2.1 Scala	17
4.2.2 Bibliotheek	18
4.2.3 Metropool	19
4.2.4 Muziekschool	19
4.2.5 Crea	19
4.2.6 Rabotheater	19
4.2.7 HEIM	20
4.2.8 AkkuH	20
4.2.9 Conclusie	21
4.3 Welke bijdrage leveren de subsidies aan de doelen?	22
4.3.1 Scala	22

4.3.2	Bibliotheek	24
4.3.3	Metropool	24
4.3.4	Muziekschool	25
4.3.5	Crea	26
4.3.6	Rabothheater	26
4.3.7	HEIM	27
4.3.8	AkkuH	27
4.3.9	Conclusie	28
4.4	In hoeverre profiteren verschillende groepen van de Hengelose bevolking van de verstrekte subsidies?	29
4.4.1	Scala	29
4.4.2	Bibliotheek	29
4.4.3	Metropool	30
4.4.4	Muziekschool	30
4.4.5	Crea	31
4.4.6	Rabothheater	31
4.4.7	Heim	31
4.4.8	Akkuh	32
4.4.9	Samenvatting bereikte doelgroepen	32
4.4.10	Conclusie	34
5	Conclusies en aanbevelingen	36
5.1	Conclusies	36
5.1.1	Effectiviteit	37
5.1.1.1	Prestatievoorwaarden en doelen	37
5.1.1.2	Doelgroepen	37
5.1.1.3	Activiteiten	37
5.1.1.4	Het DAP-Kaartensysteem	38
5.1.2	Efficiency	38
5.1.3	Het informeren van de gemeente Hengelo door de instellingen	38
5.2	Aanbevelingen	40

Literatuur	41
-------------------	-----------

Bijlage I: Subsidiebedrag, doelgroepen, doelen en prestatievoorwaarden per instelling

	42
I.1. Scala	42
I.2. Bibliotheek	45
I.3. Metropool	45
I.4. Muziekschool	46
I.5. Crea	46
I.6. Rabotheater	47
I.7. Heim	47
I.8. Akkuh	48

Bijlage II: Overzicht staat van baten en lasten per instelling

	49
II.1. Scala	49
II.2. Bibliotheek	50
II.3. Metropool	50
II.4. Muziekschool	51
II.5. Crea	51
II.6. Rabotheater	52
II.7. Heim	53
II.8. Akkuh	53

Bijlage III: Interviews met de contactpersonen van de gemeente per instelling

	54
III.1. Scala	54
III.2. Bibliotheek	59
III.3. Metropool	61
III.4. Muziekschool	62
III.5. Crea	63
III.6. Rabotheater	66
III.7. Heim	67
III.8. AkkuH	68

Samenvatting

Dit onderzoek is gericht op de doel- en doelgroepbereiking van de subsidies van de gemeente Hengelo, in opdracht van de Rekenkamercommissie Hengelo. Het is een afstudeerscriptie voor de Bachelor Bestuurskunde aan de Universiteit Twente.

De centrale vraagstelling van dit onderzoek is:

"In hoeverre bereiken de gemeentelijke subsidies in Hengelo de beoogde doelgroepen en in hoeverre dragen zij bij aan het bereiken van de verschillende in het gemeentelijk beleid te onderscheiden doelen?"

In dit onderzoek worden de 8 grote instellingen van Hengelo, te weten Scala, de Bibliotheek, Metropool, de Muziekschool, Crea, het Rabotheater, HEIM en AkkuH onderzocht. Hierbij is Scala een welzijninstelling en zijn de overige 7 instellingen culturele instellingen. Om subsidiegelden te mogen ontvangen dienen de instellingen te voldoen aan:

- Prestatievoorwaarden. Deze zijn gebaseerd op de doelen en doelgroepbereiking zoals vastgesteld in het gemeentelijk beleid.
- Het bereiken van doelen, zoals vastgesteld in het gemeentelijk beleid.
- Het bereiken van doelgroepen, zoals vastgesteld in het gemeentelijk beleid.

Het onderzoek betreft een evaluatieonderzoek en de informatie is gebaseerd op twee bronnen. Dit zijn:

- Documenten. De documenten bestaan uit beleidsdocumenten van de gemeente Hengelo, subsidiedocumenten en jaarverslagen.
- Interviews. De interviews zijn gehouden met de contactpersonen van de gemeente Hengelo, die betrokken zijn bij en verantwoordelijk zijn voor de gesubsidieerde instellingen.

De evaluatiecriteria die gehanteerd zijn, zijn:

- A. Met het oog op effectiviteit:
 - Hoeveel/welke activiteiten er georganiseerd zijn.
 - Hoeveel/welke mensen en doelgroepen er bereikt zijn.
 - Hoeveel/welke doelen van de instelling behaald zijn.
 - Hoeveel/welke prestatievoorwaarden per instelling aan voldaan zijn.
- B. Met het oog op efficiency:
 - Hoogte van het subsidiebedrag.
 - In welke mate de subsidie bijgedragen heeft aan het aan het bereiken van de doelgroepen, doelen en prestatievoorwaarden.

De instellingen moeten zich ieder jaar verantwoorden bij de gemeente Hengelo met:

- Een inhoudelijk jaarverslag.
- Een financieel jaarverslag. Deze moet voorzien zijn van een jaarrekening, balans met toelichting en accountantsverklaring.

Dit vormt de basis om te bepalen of een instelling heeft voldaan aan de prestatievoorwaarden, doel- en doelgroepbereiking.

Het is gebleken dat het merendeel van de prestatievoorwaarden is behaald door de 8 instellingen. Hiervoor zijn veel verschillende activiteiten ontplooid. Zij dragen bij aan het bereiken van de doelen en doelgroepen zoals gesteld in het gemeentelijk beleid.

Voor Scala is het niet eenvoudig om een eenduidige conclusie te trekken. Scala werkt niet met 1 overkoepelend hoofddoel. Zij werkt met een DAP-kaarten-systeem, dat erg omvangrijk is. Per DAP-kaart worden doelen en activiteiten bepaald. Samenhang tussen de verschillende DAP-kaarten ontbreekt op verschillende niveaus. Een verscheidenheid aan doelen wordt nagestreefd en de kaarten worden niet op eenduidige wijze ingevuld. Ook de evaluaties van deze kaarten zijn niet altijd volle-

dig en op eenduidige wijze ingevuld. Hierdoor is het niet altijd duidelijk welke doelen en doelgroepen bereikt zijn.

De overige 7 instellingen hebben grotendeels voldaan aan de prestatievoorwaarden. Daar waar prestaties niet behaald zijn, is de gemeente Hengelo goed geïnformeerd. Dat bleek uit de interviews met de contactpersonen van de gemeenten. Daarnaast blijkt ook uit het onderzoek dat voor het Rabotheater en voor AkkuH de subsidie van 2010 nog niet toegekend is. Dit omdat er onduidelijkheden in de jaarverslagen zaten.

Door het bereiken van de meeste prestatievoorwaarden hebben de instellingen een goed doel- en doelgroepbereik, waarbij de mensen uit de samenleving bereikt worden zoals dit is vastgesteld in het gemeentelijk beleid.

Het merendeel van het geld wordt uitgegeven aan personeelslasten en activiteitenlasten. Daarnaast hebben de Bibliotheek, Metropool en de Muziekschool en Crea hoge huisvestingslasten. Het is niet eenvoudig om exact na te gaan wat er voor de subsidiegelden verricht is. Dit heeft te maken met dat er geen 1 op 1 vertaling is van inkomsten en uitgaven van een instelling.

Tijdens het onderzoek bleek Scala een ietwat vreemde eend in de bijt te zijn. Scala is een welzijnsinstelling, gericht op de continuering en verbetering van het welzijn van de bevolking, terwijl de overige zeven instellingen gekenmerkt zijn als 'culturele kernvoorzieningen', gericht op scholing en vorming van de bevolking in de diverse kunst- en cultuurdisciplines.

In het algemeen is de gemeente Hengelo goed op de hoogte van de verrichte activiteiten en bereikte doel- en doelgroepen van de instellingen. Dat komt voornamelijk doordat de instellingen een jaarverslag moeten indienen. Daarnaast voeren gemeentelijke contactpersonen regelmatig met de instellingen gesprekken en bezoeken ze af en toe een activiteit om te kijken waar de instellingen zich mee bezig houden.

Dit onderzoek heeft een 10-tal aanbevelingen geformuleerd. Hiervan 2 gericht op verder onderzoek en 8 gericht op het doorontwikkelen van het evalueren van beleid.

1 Inleiding

1.1 Aanleiding voor effectiviteitsonderzoek

Subsidies zijn een grote uitgavenpost van de gemeente. Toch zijn vaak het effect en de doelgroepbereiking van de subsidies onduidelijk. Een evaluatie van het subsidiebeleid vindt bijna nooit plaats (Algemene Rekenkamer II, 2011, p. 3).

De Algemene Rekenkamer kwam op 13 oktober 2011 met een onderzoeksrapport genaamd "Leren van subsidie-evaluaties", waaruit bleek dat er te weinig onderzoek wordt gedaan naar de effecten van subsidies. Daardoor bestaat het risico dat ministers beslissingen nemen op basis van niet-onderbouwde of bewezen informatie. Ministers rapporteren deze informatie en bijbehorende beslissingen aan de Tweede Kamer. Hierdoor kan ook de Tweede Kamer het te maken beleid niet op een goede wijze afstemmen op de werkelijke situatie (Algemene Rekenkamer II, 2011, p. 3).

Dit onderzoek is gericht op de vraag in hoeverre de subsidies in de gemeente Hengelo de beoogde doelgroepen bereiken en in hoeverre ze bijdragen aan het bereiken van de verschillende in het gemeentelijk beleid onderscheiden doelen. Uit het subsidieoverzicht van de gemeente Hengelo van 2010 blijkt dat de gemeente Hengelo in totaal ongeveer 11 miljoen euro aan subsidies uitgeeft. Daarom is het de hoogste tijd om onderzoek te doen naar de effectiviteit van de miljoenen euro's die worden uitgegeven aan de subsidies.

1.1.1 Wat zijn gemeentelijke subsidies

We kunnen stellen dat een subsidie een geldelijke ondersteuning is, die door een instelling wordt aangevraagd met als doel bepaalde activiteiten te realiseren. Volgens de Algemene wet bestuursrecht is een subsidie "een aanspraak op financiële middelen, anders dan als betaling voor geleverde goederen of diensten, die door een bestuursorgaan wordt verstrekt aan burgers, bedrijven en instellingen met het oog op bepaalde activiteiten van de aanvrager" (Awb, artikel 4:21).

Subsidies zijn een middel van de gemeente voor het uiteenzetten van hun beleid. De gemeente bepaalt welke plaats cultuur in de samenleving zou moeten innemen en welke middelen daarvoor ingezet dienen te worden. Een subsidie wordt verstrekt voor het uitvoeren van een activiteit, die verondersteld wordt bij te dragen aan een gewenst maatschappelijk effect (Algemene Rekenkamer I, 2011, p. 9). Er kan daarom gesproken worden over een wederkerig belang: de gemeente wil hun beleid uitvoeren en daarbij maatschappelijke effecten teweeg brengen en de instellingen willen hun activiteiten uitvoeren.

1.1.2 Redenen voor subsidiëring

Naast het feit dat subsidies doelen en doelgroepen nastreven, zijn er specifiekere redenen te noemen voor het verstrekken van subsidies op het gebied van kunst- en cultuur. Het rijk is verantwoordelijk voor de productie van kunst, waarbij provincies zorgen voor de geografische spreiding ervan en gemeenten voor locaties waar kunst en cultuur plaats kunnen vinden. Alle overheden dragen hiermee hun steentje bij aan kunst en cultuur. De belangrijkste reden daarvoor is de intrinsieke waarde, die kunst en cultuur bijdragen aan de kwaliteit van de samenleving. Daarnaast is uit onderzoek van Atlas voor gemeenten 2007 gebleken, dat mensen de mogelijkheid waarderen om in een stad van kunst en cultuur te kunnen genieten. De culturele identiteit van een stad wordt bepaald door het kunst- en cultuuraanbod, het culturele bewustzijn van inwoners, de cultuurhistorie en het uiterlijk van de stad. Dit is niet alleen van belang voor de inwoners zelf, maar ook voor het aantrekken van nieuwe inwoners en toeristen. Daarnaast stimuleert het de lokale economie en werkgelegenheid (Kunst en Cultuurvisie gemeente Hengelo, 2010, p. 10-11).

1.1.3 Relevantie voor effectiviteitonderzoek

De gemeente Hengelo subsidieert verschillende instellingen, waarbij het niet om een paar euro gaat, maar om forse bedragen. Het is dan ook niet de bedoeling dat de instellingen het geld vrij besteden, maar bepaalde doelen en doelgroepen nastreven. Uit recent onderzoek is gebleken dat de gemeenten niet precies weten waar hun subsidiegelden blijven en daardoor blijft het effect van subsidies veelal onbekend (Algemene Rekenkamer II, 2011, p. 3). Daarom is het van groot belang om na te gaan wat er met de gemeentelijke subsidies gedaan wordt en wat ze bijdragen aan de doelen en doelgroepen. Een goede evaluatie van de effectiviteit van subsidies kan veel opleveren:

- Bewijs voor effectief beleid. Een subsidie is minder kwetsbaar voor kritiek of zelfs voorstellen tot aanpassing of afschaffing ervan, wanneer er is aangetoond dat een subsidie effect heeft.
- Basis voor effectiever en efficiënter beleid. Door het onderzoeken van een subsidie kan er degelijk onderbouwd worden waarom een subsidie wel of niet voortgezet zou moeten worden. Wanneer een subsidie niet of niet optimaal werkt, kan er besloten worden tot aanpassing of stopzetting ervan. Dat werkt ook andersom: wanneer een subsidie wel werkt kan de subsidie worden voortgezet.
- Basis voor verbetering van ander beleid. Wanneer er kennis is over de effecten van een bepaalde subsidie en over de manier waarop deze tot stand is gekomen, kan dit aanknopingspunten bieden voor de verbetering van een andere, soortgelijke subsidie.
- Basis voor goede verantwoording. Objectieve gegevens over de bereikte of juist onbereikte effecten zijn een belangrijk fundament voor het afleggen van verantwoording over de besteding van het belastinggeld aan de Tweede Kamer en de Nederlandse burger (Algemene Rekenkamer I, 2011, p. 5-6)

1.2 Doel- en vraagstelling

In deze paragraaf worden de doelstelling, de centrale vraag en de deelvragen behandeld.

1.2.1 Doelstelling

Het doel van het onderzoek is inzicht te verschaffen in de doel- en doelgroepbereiking van de verleende subsidies in de gemeente Hengelo. Het onderzoek is in opdracht van de Rekenkamercommissie Hengelo, die wil weten wat er voor de subsidiegelden is verricht.

1.2.2 Centrale vraag

De centrale vraag luidt als volgt:

"In hoeverre bereiken de gemeentelijke subsidies in Hengelo de beoogde doelgroepen en in hoeverre dragen zij bij aan het bereiken van de verschillende in het gemeentelijk beleid te onderscheiden doelen?"

1.2.3 Deelvragen

Voor het beantwoorden van de centrale vraag zijn de volgende deelvragen gesteld:

1. Wat zijn de in het gemeentelijk beleid te onderscheiden doelen en wat zijn de beoogde doelgroepen voor de subsidieverlening?
2. Aan welke activiteiten besteden de instellingen de ontvangen subsidies?
3. Welke bijdrage leveren de subsidies aan de doelen?
4. In hoeverre profiteren verschillende groepen van de Hengelose bevolking van de verstrekte subsidies?

Bij de eerste deelvraag zal er gekeken worden wat de gedefinieerde beleidsdoelen en beoogde doelgroepen voor de betreffende instellingen zijn. Hiermee wordt het onderzoeksveld afgebakend. Vervolgens zal er worden onderzocht waaraan de instellingen hun subsidiegelden besteden. Aan de hand daarvan kunnen de effecten van de subsidiegelden op de doelen en doelgroepen onderzocht

worden. In deze laatste twee deelvragen wordt onderzocht of de doelen en doelgroepen bereikt zijn. Is er sprake van een effect van de subsidieverlening op de doelen en doelgroepen?

Dit onderzoek betreft de volgende instellingen:

1. Scala Welzijnsinstellingen
2. Bibliotheek Hengelo
3. Metropool
4. Muziekschool Hengelo e.o.
5. Stichting Crea
6. Rabotheater Hengelo
7. HEIM
8. AkkuH

Elke instelling heeft zijn eigen doelen opgesteld en als gevolg daarvan ook zijn eigen doelgroep(en). De gemeente Hengelo heeft op zijn beurt zijn eigen doelen. De gemeente Hengelo probeert een match te maken tussen zijn eigen doelen en de doelen van de instelling. Daarom is er voor elke instelling andere doelen opgesteld. Daarom zijn er voor elke instelling gewenste resultaten en effecten op maat gemaakt. Scala werkt anders dan de overige zeven instellingen. Scala heeft namelijk een DAP-kaarten-systeem, waarbij doelen en doelgroepen per DAP-kaart zijn omschreven.

1.3 Leeswijzer

Deze scriptie is als volgt opgebouwd:

- In hoofdstuk 2 wordt de relevante theorie behandeld.
- In hoofdstuk 3 wordt het theoretisch kader voor dit onderzoek weergegeven.
- Hoofdstuk 4 bevat de gevonden onderzoeksresultaten op basis van de gehouden interviews en de documentatieanalyses. Er wordt een antwoord op de 4 deelvragen geformuleerd.
- In hoofdstuk 5 zal op basis van het theoretisch kader en de beantwoording van de deelvragen een antwoord gegeven op de centrale vraag en kunnen er aanbevelingen gedaan worden.

2 Theorie

Dit hoofdstuk vormt het theoretisch kader van het onderzoek, die de leidraad zal zijn bij het onderzoek naar de subsidies in de gemeente Hengelo. Dit hoofdstuk is als volgt opgebouwd:

- Paragraaf 1 start met een uitleg over prestatiesturing. Dit is van belang, omdat subsidies een onderdeel vormen van prestatiesturing. Daarnaast speelt prestatiesturing ook een rol bij het beantwoorden van deelvraag 2, 3, en 4, omdat het hier gaat over het meten van de prestaties.
- Paragraaf 2 gaat in op de theorie over subsidies. Deze theorie zal bijdragen aan het beantwoorden van de hoofd- en deelvragen, want voor de beantwoording van deze vragen is het van essentieel belang om te weten wat een subsidie is.
- Tot slot geeft paragraaf 3 de theorie over beleidsevaluatie weer. Beleidsevaluatie speelt een rol in de hoofdvraag en in deelvraag 4, omdat het in deze vragen gaat over de evaluatie van het subsidiebeleid.

2.1 Prestatiesturing

Bij subsidieverlening wordt gebruik gemaakt van prestatiesturing. Prestatiemeting en daarmee prestatiesturing is een instrument dat producten en/of diensten meet en beoordeelt. Doordat er vooraf door een overheidsorganisatie prestaties worden geformuleerd, kan na de inspanningen van de organisatie worden gemeten of de beoogde prestaties zijn gerealiseerd en wat ze hebben gekost. Het vaststellen van prestatievoorwaarden geeft sturing in een organisatie. Er zijn gedefinieerde doelen, die behaald dienen te worden. Een organisatie moet verantwoorden of en hoe zij die doelen behalen. Hierdoor ontstaat er transparantie binnen de organisatie, richting de gemeente en de burger. Door de transparantie is het voor een organisatie ook duidelijker te zien wat de verbeterpunten zijn, wat al goed gaat en wat beter zou kunnen. Aan de hand daarvan kan de subsidieverlening worden onderbouwd en worden verantwoord. Indien er wordt voldaan aan de prestatievoorwaarden kan een subsidie worden voorgezet. Hetzelfde werkt ook omgekeerd: wanneer de prestatievoorwaarden niet of onvoldoende worden behaald kan de voortzetting van de subsidie worden gewijzigd of stop worden gezet. Daardoor speelt prestatiemeting een rol in de verantwoordingsprocessen (de Bruijn, 2006, p. 16).

Naast transparantie zijn er nog een aantal andere belangrijke functies van prestatiemeting, namelijk:

- Leren. Door de transparantie wordt er veel duidelijk over een organisatie. Zo leert de organisatie wat ze al goed doet en waar verbeterpunten liggen.
- Oordelen. Dankzij de meting van prestaties is het makkelijker om een oordeel te vellen over het functioneren van een organisatie.
- Afrekenen. Het wel of niet halen van de prestatievoorwaarden kan worden verbonden aan positieve of negatieve sancties. Vaak betreft het een financiële sanctie.

Voor deze vier functies van prestatiemeting geldt dat ze op een organisatie betrekking kunnen hebben, maar dat ze ook een benchmark (een vergelijking) tussen organisaties mogelijk maken (de Bruijn, 2006, p. 17).

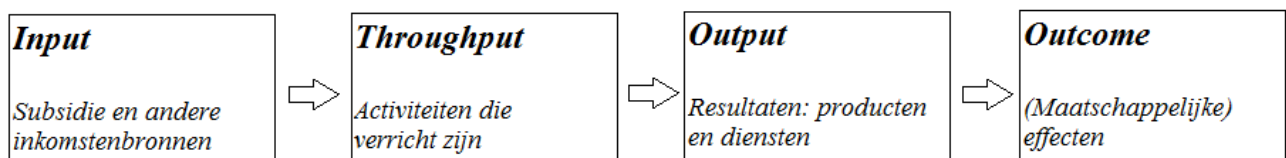
2.2 Subsidies

Subsidies worden veelal verstrekt om overheidsdoelen te verwezenlijken. Het is vaak één van de inkomstenbronnen van een instelling. De effectiviteit en de efficiëntie van de subsidies zijn van groot belang. Effectiviteit geeft weer in hoeverre de gewenste of afgesproken doelstellingen zijn bereikt, ook wel doeltreffendheid genoemd. Efficiëntie gaat over de levering van de werkelijke hoeveelheid inspanning afgezet tegen de doelstelling, ook wel doelmatigheid genoemd (Van Amelsvoort, 2007, p. 9). Bij budgetsubsidie stuurt de overheid aan op taken, waarbij zij resultaten wil zien. Een organisatie dient een bepaalde afgesproken prestatie te leveren tegen een bepaald afgesproken bedrag (van Vugt, 1997, p.50). Enerzijds staat de subsidiënt, bijvoorbeeld de overheid of gemeente, en anderzijds staat de gesubsidieerde instelling, die vaak op te vatten is als een uitvoe-

rende dienst, waarvan de werkzaamheden zich richten op de burgers. We kunnen subsidies beschouwen als zogenaamde overdrachten van de subsidiënt en baten voor de instellingen (Mol, 2008, p. 214-217).

Er is een onderscheid te maken in de verschillende soorten subsidies, want een subsidie kan worden ingericht op basis van input, throughput, output en outcome (van Vugt, 1997, p.43). Bij inputbudgettering worden er middelen ingestopt (input), zodat een organisatie bepaalde activiteiten kan verrichten. Daarbij worden er normen verbonden aan de bedrijfsmiddelen en worden deze in feite gesubsidieerd. Throughputbudgettering vindt plaats op basis van het activiteiteenaanbod of -proces. Dit type budget gaat over de inspanningen van het productieproces. Bij outputbudgettering is er sprake van een vast budget (budgetsubsiëring met outputsturing) of subsidie per eenheid product (zuivere outputfinanciering). Dit type budget is gericht op resultaten. Daarnaast kan er ook getoetst worden hoe doelmatig producten zijn geleverd. Bij outcomebudgettering wordt het budget gerelateerd aan de effecten van de gevraagde activiteiten. De producten dienen een effect teweeg te brengen, die bij de doelformulering werd beoogd (van Vugt, 1997, p. 43-48).

Op basis van deze informatie kunnen we een schema maken.

Schema 1: werking tussen subsidies en productieproces.

Het schema geeft de werking tussen de soorten subsidies en het productieproces weer. Door het inzetten van productiemiddelen en inkomsten (input), kan er een productieproces plaats vinden waarbij activiteiten worden verricht (throughput), die op hun beurt leiden tot producten en diensten (output), wat effecten (outcome) tot gevolg heeft, dat gerelateerd kan worden aan het doel, dat voorafgaand aan het productieproces werd gesteld (van Vugt, 1997, p. 50).

Naast deze indeling zijn er nog een aantal andere subsidies te benoemen. Zo bestaat de subsidie in de vorm van een vermogensoverdracht, waarmee vaak het doel is om de huisvestingskosten van de instellingen te beperken. Dit wordt ook wel kapitaalverstrekking 'à fonds perdu' genoemd. Doordat de subsidiënt de financiering van de accommodaties op zich neemt, vervallen de kapitaallasten voor de instelling. Dit betekent een vereenvoudiging van de subsidiëring voor de subsidiënt, want hij wordt niet jaarlijks opnieuw met de bekostiging van renten afschrijvingen geconfronteerd. Op deze manier zijn subsidies soms niet eens terug te vinden in de financiële administratie van de subsidiënt. We noemen dit versluiering en het vindt veelal plaats door een verstrekking in natura, bijvoorbeeld het gratis voor gebruik beschikbaar stellen van accommodaties of niet in rekening gebrachte administratieve ondersteuning. De versluierde subsidies kunnen frustrerend zijn voor de beoogde uitgavenbeheersing van de subsidiënt. Bij de zichtbare subsidies is er sprake van een vaststelling van de kosten van de gesubsidieerde instellingen, die vooraf worden bepaald (Mol, 2008, p. 214-215).

Het beleidsinstrument subsidie is vaak onderwerp van discussie geweest. Punten van kritiek gaan vooral over:

- De effectiviteit van subsidies.
- De slechte controle op en het beheer van subsidies.
- Het rechtsstatelijke karakter van subsidies.
- De wijze waarop subsidiëring wordt toegepast.

Er is veel discussie over de bijdrage van subsidies aan de gestelde doelen van de overheid. Bij subsidies gaat het vaak om forse bedragen, terwijl andere beleidsinstrumenten soms goedkoper zijn of zelfs geld opleveren, bijvoorbeeld heffingen. De vraag rijst dan ook of de overheid door middel van subsidies moet interveniëren, of dat de marktwerking zijn eigen weg moet zoeken.

Daarnaast is er een slechte controle op en het beheer van subsidies. Soms zijn de financiële jaarverslagen onbekend of loopt afwerking ervan veel vertraging op. Inzicht in de doelmatigheid is er dan ook niet (van Vugt, 1997, p.39-40). De juridische grondslag van subsidieverstreking was niet altijd correct. Dit is opgelost door een wettelijke grondslag voor subsidies op te nemen in de Algemene wet bestuursrecht (van Vugt, 1997, p. 55).

De wijze van subsidiëring is in de afgelopen decennia gewijzigd. Er heeft een verschuiving plaats gevonden van inputbudgettering naar outputbudgettering. Overheden zijn niet meer geïnteresseerd in het vaststellen van de benodigde middelen, maar meer in de resultaten. Daarbij is er sprake van verlies op het totale subsidievolume (van Vugt, 1997, p.40-41).

Door deze verschuiving in de subsidiëring kan er flexibel gehandeld worden, want er worden periodiek afspraken gemaakt met uitvoerende instellingen over de te leveren diensten. Dat houdt in dat de overheid vooraf aangeeft welke voorzieningen voor welke doelgroepen en met welk resultaat gerealiseerd dienen te worden (van Vugt, 1997, p. 65).

Naast prestatieverplichtingen kunnen er ook andere voorwaarden worden opgenomen in de subsidieovereenkomst, zoals samenwerking, kwaliteitseisen en tarieven (van Vugt, 1997, p. 67).

2.3 Beleidsevaluatie

Evaluatie kan omschreven worden als het beoordelen of waarnemen van een bepaald verschijnsel aan de hand van bepaalde criteria. Beleidsevaluatie gaat om het evalueren van inhoud, processen of effecten van een bepaald beleid. Daar kunnen we stellen dat beleidsevaluatieonderzoek een onderzoek is met het oog op een beleidsevaluatie. Zonder evaluatieonderzoek vindt er geen beleidsevaluatie plaats (Bressers, 2003, p.173-175).

Er zijn verschillende typen evaluatieonderzoek:

- Doelbereikingsonderzoek. Waarbij het gaat om de vraag in hoeverre bepaalde doeleinden zijn bereikt. Hierbij wordt niet nagegaan of de geconstateerde mate van doelbereiking ook werkelijk aan het gevoerde beleid te danken is. Dat houdt in dat het zelfs zou kunnen zijn, dat het zonder het gevoerde beleid beter was gegaan. Daarom lijkt criteria van doelbereiking maar een beperkte waarde te hebben. In veel gevallen is het wel een grote stap vooruit, wanneer er gedurende een langere periode consequent monitoring plaatsvindt van zowel de doelbereiking als de inzet van beleidsmiddelen. Daaruit kan direct belangrijke informatie worden verkregen en dit is ook van belang als basis voor de effectiviteitsstudie.
- Effectiviteitsonderzoek. Waarbij wel wordt nagegaan in hoeverre de geconstateerde mate van doelbereiking aan het beleid te danken is. Bij dit type onderzoek wordt niet alleen een bepaalde situatie of ontwikkeling vastgesteld, maar wordt er ook een analyse uitgevoerd naar de causale relatie tussen het gevoerde beleid en de situatie of ontwikkeling. Daarnaast wordt de effectiviteit niet alleen gemeten, maar ook verklaard.
- Efficiëntieonderzoek. Hier wordt ook gekeken naar de verhouding tussen de kosten en de baten van een beleid. De kosten worden meestal beperkt tot de directe, financiële kosten voor de betrokken overheden en de baten worden geschat of geïndiceerd door de doelbereiking. Een maatregel is efficiënter dan een andere maatregel wanneer tegen lagere kosten dezelfde baten worden bereikt.

Bij al deze typen evaluatieonderzoek worden direct of indirect de officiële beleidsdoelen als maatstaaf voor het evaluatiecriterium gebruikt. Dat geeft niet altijd een juist beeld, omdat sommige beleidsdoelen een andere functie kunnen hebben, zoals het werven van steun. Daarom is er nogal wat kritiek geweest op het gebruik van officiële beleidsdoelen als evaluatiecriterium. Dit is niet altijd terecht, want de officiële beleidsdoelen blijven wel de legitimatie voor het beleid. De bruikbaarheid van (al dan niet officiële) beleidsdoelen als evaluatiecriterium kan worden vergroot door het meten van de effecten van tussenstappen bij doelen, die indirect door het beleid worden beïnvloed.

Sommige evaluatiemethodologen pleiten voor een effectenevaluatie, waarbij neveneffecten van het beleid worden betrokken in de beschouwing. Neveneffecten zijn in de eerste instantie niet voorziene effecten, die zowel positief als negatief kunnen zijn. De effectenevaluatie wordt ook wel doelvrije evaluatie genoemd en dat komt nogal onbeholpen over. Een doelvrije evaluatie zal nooit tot een oordeel over het beleid als geheel kunnen komen, omdat elk beleid ontelbare effecten kan hebben. Als er geen doelen gebruikt worden zal er op een andere wijze toch, expliciet, impliciet of zelfs onbewust, een selectie aanbrengen. Daarnaast is het bij evaluatieonderzoek nodig dat effecten niet alleen worden vastgesteld, maar ook worden vergeleken met normatieve maatstaven. Deze explicitering zou anders in gevaar kunnen komen bij een doelvrije evaluatie (Bressers, 2003, p. 180-183).

Een ander onderscheid is het verschil tussen ex ante en ex post evaluaties. Ex ante evaluaties worden gekenmerkt door het beoordelen van de inhoud, processen en/of effecten van beleid voordat het beleid in werking is getreden. Bij ex post evaluaties wordt beleid dat al in werking is of is geweest beoordeeld (Bressers, 2003, p. 166).

Evaluatie heeft in de loop der tijd veel verschillende vormen en betekenissen aangenomen. De eerste generatie evaluatie praat over meten. Een evaluatie is technisch en wordt gemeten met behulp van meetinstrumenten. Deze technische benadering zien we vandaag de dag ook nog, het probleem is alleen dat een meting niet direct kan worden gebruikt om aanpassingen te maken gedurende de handeling zelf. Vandaar de tweede generatie, waarbij evaluatie meer beschrijvend van aard is. Vooraf zijn doelstellingen vastgesteld en er wordt gekeken naar de sterke en de zwakke kanten van het object. De derde generatie evaluatie gaat een stap verder en geeft ook oordelen. Doelstellingen zouden namelijk wel eens problematisch kunnen zijn en daarom moest er expliciet waarden worden betrokken in de evaluatie. Daarnaast kwam het inzicht dat criteria voor beoordeling zelf ook waarde geladen zijn en daarmee de absolute waardevrijheid van eerdere generaties evaluatie niet langer volgehouden konden worden. Deze nieuwe generatie van evaluatie wordt daardoor gekenmerkt door de inspanningen, die ondernomen worden om een uiteindelijk oordeel over het te evalueren object te kunnen geven. De evaluator heeft nu zowel een technische, als een beschrijvende en beoordelende rol (Huigen & Thaens, 1994, p. 99-100).

Bij deze generaties van evaluatie doen zich drie grote problemen voor:

- De opdrachtgever blijft veelal buiten schot. Hierdoor kan hij zijn machtspositie gebruiken om de evaluatie in een bepaalde richting te sturen. Tevens bepaalt hij wat er met de uitkomsten van de evaluatie gebeurt en zal de verspreiding van de resultaten tegenwerken indien ze niet gunstig voor hem zijn. Ook kan het zo zijn dat de opdrachtgever en evaluator op een te goede voet staan met elkaar, waardoor de objectiviteit van het onderzoek in het gedrang komt.
- Gebrek aan erkenning van het waardenpluralisme. Wetenschap is niet waardevrij, maar wanneer dit erkend wordt is de evaluatie waarde-geladen.
- Vasthoudendheid aan het wetenschappelijke onderzoeksparadigma. Met deze vasthoudendheid wordt de context waarin de evaluatie plaatsvindt minder belangrijk en daarmee een beperking van de methoden. Men claimt namelijk de waarheid aan het licht te brengen en daarover is moeilijk te discussiëren. Daarnaast zorgt de vasthoudendheid ervoor dat andere wijzen van denken of verklaren worden uitgesloten wat ertoe kan leiden dat de evaluator zich moreel niet verantwoordelijk voelt voor zijn of haar acties.

Vanwege deze drie problemen is er een vierde generatie van evaluatie ontwikkeld, waarbij een belangrijke rol is weggelegd voor de belanghebbenden bij de evaluatie enerzijds en de afwijking van het dominante wetenschappelijke paradigma anderzijds. Door het betrekken van belanghebbende partijen kunnen de problemen van de relatie tussen opdrachtgever en evaluator beter worden uitgesloten. Deze moderne benadering van evaluatie is meer gericht op communicatie en betrokkenheid (Huigen & Thaens, 1994, p.100-101).

2.4 Conclusie

De subsidies zijn opgesteld onder een aantal prestatievoorwaarden. De instellingen dienen deze prestatievoorwaarden te behalen om voortzetting van de subsidies te behouden. De prestatiemeting kan de producten en diensten meten. Dit draagt bij aan sturing en transparantie. Aangezien er bij de subsidieverlening gebruik wordt gemaakt van prestatievoorwaarden, is het onderzoeken van deze voorwaarden van groot belang. In dit onderzoek zullen de prestatievoorwaarden voor alle acht instellingen op een rij worden gezet en zal er gekeken worden in hoeverre de prestatievoorwaarden zijn behaald. Dit zal transparantie opleveren van de verschillende instellingen en haar behaalde resultaten. Aan de hand daarvan kan beoordeeld worden in hoeverre subsidies een bijdrage leveren aan de instellingen en wat de effecten van de subsidies zijn op de instellingen en de doelgroepen.

De theorie over subsidies verschaft inzicht in de werking tussen de soorten subsidies en het productieproces. De subsidie maakt onderdeel uit van de input voor een instelling, samen met andere inkomstenbronnen. Dat wordt omgezet in activiteiten, die leiden tot resultaten. Deze resultaten leiden op hun beurt weer tot maatschappelijke effecten. Het subsidieonderzoek zal ook via deze weg plaats gaan vinden. In de throughput, output en outcome zal blijken of de prestatievoorwaarden zijn nageleefd. In deze drie fasen zal ook blijken of de doelen en doelgroepen wel/niet bereikt zijn. Daarbij zijn effectiviteit en efficiëntie van belang.

Deze theorie over beleidsevaluatie zal de leidraad zijn bij het opzetten, uitvoeren en afronden van het onderzoek, zodat dit onderzoek zal voldoen aan de voorwaarden van een evaluatieonderzoek. Daarnaast heeft deze theorie laten inzien, dat bij een evaluatieonderzoek evaluatiecriteria dienen te worden opgesteld.

3 Methode

Dit hoofdstuk gaat in op de methode, die gebruikt is voor dit onderzoek:

- Paragraaf 3.1 geeft de te onderzoeken instellingen en de gebruikte bronnen weer;
- Paragraaf 3.2 de evaluatiecriteria die gehanteerd worden;
- Paragraaf 3.3 welke documenten geanalyseerd worden;
- Paragraaf 3.4 wie geïnterviewd worden;
- Paragraaf 3.5 hoe omgegaan wordt het DAP-kaartensysteem van Scala;
- Paragraaf 3.6 de uitgangspunten en vooronderstellingen van dit onderzoek.

3.1 Instellingen en bronnen

Het complete onderzoek naar de gemeentelijke subsidies is verdeeld over twee deelonderzoeken, te weten een onderzoek gericht op de acht grotere gesubsidieerde instellingen en een onderzoek gericht op een selectie van kleinere instellingen. Het onderzoek gericht op de kleinere instellingen is door Leon Heuzels uitgevoerd. Dit onderzoek zal één deel beslaan en is gericht op de acht grotere gesubsidieerde instellingen. De acht grote instellingen ontvangen samen 80% van de gesubsidieerde gelden. De instellingen met bijbehorende subsidiebedragen is in onderstaande tabel opgenomen.

Nr.	Instelling	Subsidiebedrag
1.	Scala Welzijnsinstellingen	€ 2.762.349
2.	Bibliotheek Hengelo	€ 2.661.071
3.	Metropool	€ 1.029.091
4.	Muziekschool Hengelo e.o.	€ 1.646.475
5.	Stichting Crea	€ 446.270
6.	Rabothheater Hengelo	€ 1.220.311
7.	HEIM	€ 260.790
8.	AkkuH	€ 489.680

Tabel 2: Subsidiebedrag per instelling

Scala is een welzijnsinstelling. De andere 7 instellingen zijn de culturele kernvoorzieningen.

Het onderzoek richt zich op de subsidieaanvragen van 2009, die verleend zijn aan de instellingen en hun activiteiten voor 2010. Op dit moment is er discussie over het huidige subsidiebeleid. Daarom worden de meest recent afgeronde subsidies bestudeerd. Daar komt bij dat de kennis bij verantwoordelijken van de gemeente Hengelo voor de gesubsidieerde instellingen het meest recent zal zijn.

Voor het Rabothheater geldt dat er 2 seizoenen onderzocht worden. Het jaar 2010 maakt onderdeel uit van het seizoen 2009-2010 en 2010-2011.

Het onderzoek zal worden gebaseerd op twee bronnen:

- Documentonderzoek (zie ook paragraaf 3.3)
- Interviews (zie ook paragraaf 3.4).

In de volgende paragraaf komt eerst de evaluatiecriteria aan bod, die van belang is voor de toetsing.

3.2 Evaluatiecriteria

De theorie over beleidsevaluatie (paragraaf 2.3) heeft ons geleerd dat het van belang is om criteria op te stellen, zodat de subsidies aan de hand van de criteria getoetst kunnen worden. Op die manier kan er antwoord worden gegeven op de verschillende deelvragen. De criteria zijn onderverdeeld in 2 categorieën, afgeleid van de verschillende typen evaluatieonderzoek.

- A. Met het oog op effectiviteit:
 - Hoeveel/welke activiteiten er georganiseerd zijn.
 - Hoeveel/welke mensen en doelgroepen er bereikt zijn.
 - Hoeveel/welke doelen van de instelling behaald zijn.
 - Hoeveel/welke prestatievoorwaarden per instelling aan voldaan zijn.
- B. Met het oog op efficiency:
 - Hoogte van het subsidiebedrag.
 - In welke mate de subsidie bijgedragen heeft aan het bereiken van de doelgroepen, doelen en prestatievoorwaarden.

Aan de hand van de criteria zal er worden gezocht naar een antwoord op de deelvragen. Overigens is er nog een derde categorie: 'Neveneffecten'. Deze categorie is in dit onderzoek vanwege de omvang buiten beschouwing gelaten.

3.3 Documentonderzoek

In de eerste instantie zullen de evaluatiecriteria, zoals genoemd in paragraaf 3.2, toegepast worden op alle acht instellingen. Verder vindt de dataverzameling plaats aan de hand van het bestuderen van (beleids)documenten. De subsidie worden aan de hand van de volgende documenten in kaart gebracht:

- (Beleids)documenten van de gemeente Hengelo.
- Subsidieaanvragen van 2009.
- Subsidieverleningen van 2010.
- Subsidieverantwoordingen en -vaststellingen.
- Jaarverslagen.

In eerste instantie heeft één van de gemeentelijke contactpersonen informatie verschaft met betrekking tot de grondslag van de subsidies vanaf 2011. Er zou geen regeling hebben bestaan voor de subsidies van voor 2011. Dit bleek later wel zo te zijn. Dit heeft gezorgd voor de nodige aanpassingen in het onderzoek. Zie bijlage I 'Subsidiebedrag, doelgroepen, doelen en prestatievoorwaarden per instelling' en bijlage II 'Overzicht staat van baten en lasten per instelling' voor de belangrijkste gegevens van bovengenoemde documenten.

3.4 Interviews

Voor de 8 gesubsidieerde instellingen zijn prestatieafspraken gemaakt en doelen en doelgroepen opgesteld. Om dit nader te onderzoeken zullen er interviews worden gehouden met de contactpersonen van de gemeente Hengelo, die betrokken zijn bij de verschillende gesubsidieerde instellingen.

In het interview zullen de volgende vragen gesteld worden:

1. Is het subsidiebedrag besteed aan de doelen voor de betreffende instelling?
2. In welke mate zijn de doelgroepen bereikt? Op welke manier zijn de doelgroepen dan bereikt?
3. In welke mate zijn de doelen bereikt? Op welke manier zijn de doelen dan bereikt?
4. In hoeverre is er aan de prestatievoorwaarden voldaan?
5. Wat is het nut van de subsidie geweest?
 - Wat is het belang van het subsidiëren voor de gemeente?

- Wat is daarbij het belang voor de gemeentelijke doelbereiking?
- Wat is het belang voor de burgers van de gemeente Hengelo?
- Is er een kosten-baten afweging beschikbaar?

Voor Scala geldt dat dit gecompliceerder ligt. Scala werkt met DAP-kaarten. Daarom zal er voor Scala een extra vraag worden gesteld, namelijk:

6. Is het systeem van DAP-kaarten overzichtelijk?

Zie bijlage III 'Interviews met de contactpersonen van de gemeente per instelling' voor de resultaten hiervan.

3.5 Steekproef uit DAP-kaarten van Scala

Voor dit onderzoek is er een steekproef getrokken uit de DAP-kaarten van Scala, omdat er in totaal 51 DAP-kaarten zijn. Deze 51 kaarten zijn van een te grote omvang voor dit onderzoek en daarom zal er een steekproef worden getrokken van 4 DAP-kaarten. Er is voor gekozen om 4 DAP-kaarten waarbij hoge subsidiebedragen gemoeid gaan te onderzoeken. Deze subsidies beslaan ongeveer 45% van het totale subsidiebedrag van Scala. Samen hebben deze vier DAP-kaarten voor €1.216.606 aan subsidie uitgekeerd gekregen, terwijl Scala in totaal €2.762.349 aan subsidies kreeg verleend. De volgende 4 DAP-kaarten worden onderzocht:

- Nr. 100: Wijknetwerken - €389.812 aan subsidie uitgekeerd gekregen.
- Nr. 104: Activiteitenprogramma Vrouwen in Kwetsbare Posities (ROZA) - €141.994 aan subsidie uitgekeerd gekregen.
- Nr. 200: Wijkgericht Jongerenwerk - €395.519 aan subsidie uitgekeerd gekregen.
- Nr. 206: Stedelijk Jongerenwerk - €289.281 aan subsidie uitgekeerd gekregen.

Deze vier DAP-kaarten zullen op dezelfde wijze worden onderzocht als hierboven is omschreven.

3.6 Uitgangspunten en vooronderstellingen

Uitgangspunten en vooronderstellingen voor dit onderzoek zijn:

- Dat het alleen gaat over de subsidies die verleend zijn in 2010 en waarvan de balans is opgemaakt in de tweede helft van 2011. Dit zijn de meest recente gegevens van een afgerond boekjaar. Immers ten tijde van het onderzoek liep de afronding van 2011 nog.
- Voor het Rabotheater geldt dat er 2 seizoenen onderzocht worden omdat 2010 van 2 seizoenen onderdeel uitmaakt.
- Voor de evaluatiecriteria wordt alleen gekeken naar efficiency en effectiviteit. Neveneffecten worden buiten beschouwing gelaten.
- De contactpersonen van de gemeente Hengelo zijn op de hoogte van de relevante activiteiten en gebeurtenissen van de 8 instellingen voor dit onderzoek.
- Prestatievoorwaarden zijn door de gemeente Hengelo zodanig opgesteld dat deze een bijdrage leveren aan het opgestelde gemeentelijk beleid. Ofwel in dit onderzoek wordt niet gemeten of de opgestelde prestatievoorwaarden effectief zijn.

4 Resultaten

In dit hoofdstuk wordt per paragraaf een antwoord gegeven op de deelvragen. Elke paragraaf bevat een deelvraag. De laatste subparagraaf van een paragraaf geeft antwoord op de deelvraag.

4.1 Wat zijn de in het gemeentelijk beleid te onderscheiden doelen en wat zijn de beoogde doelgroepen voor de subsidieverlening?

4.1.1 Terreinen en categorieën

Voor 2010 geldt de Algemene Subsidieverordening 2006. De verordening is van toepassing op alle door de gemeente Hengelo te verlenen subsidies. Dit geldt niet voor de subsidies die verleend worden ter uitvoering van een bekostigingsregeling, die vastgesteld is door het Rijk, de Provincie of de Europese Unie.

De gemeente Hengelo subsidieert tal van instellingen op verschillende beleidsterreinen. De reikwijdte van de verordening is daarmee net zo breed als de gemeente zelf. Alle gemeentelijke subsidies zijn onderverdeeld in vier categorieën, te weten:

- Subsidie per subsidieprogramma voor reguliere subsidies.
- Subsidie per subsidieprogramma voor onvoorziene activiteiten.
- Subsidie per enkelvoudige subsidiebeschikking voor reguliere subsidies.
- Subsidie per enkelvoudige subsidiebeschikking voor onvoorziene activiteiten.

De acht instellingen vallen onder de eerste categorie. Daarbij geldt dat de verantwoording voorzien dient te zijn van zowel een inhoudelijk als een financieel verslag, een jaarrekening, een balans met toelichting en een accountantsverklaring.

In deze categorie wordt daarnaast een onderscheid gemaakt voor instellingen die een jaarlijkse subsidie ontvangen van meer dan €50.000, waarbij de reikwijdte en intensiteit van de controle groter is. Bij een subsidie van bijvoorbeeld €5.000 worden de lasten voor zowel de subsidieaanvrager als de subsidieverstrekker bespaard. Een subsidie van boven de €50.000 vraagt veel meer papierwerk en het college geeft hiervoor aanwijzingen (Algemene Subsidieverordening Hengelo, 2006).

4.1.2 Beleidsdoelen

De Algemene Subsidieverordening is het uitgangspunt voor alle subsidies. De subsidies worden nader omschreven in het 'Programma Subsidiëring Culturele Instellingen 2009'. Voor Scala ligt dit anders, aangezien deze instelling ook erg gericht is op het sociale en het maatschappelijke aspect. De gemeente Hengelo maakt zelf afspraken met Scala in zogenaamde DAP-kaarten, zie ook paragraaf 4.1.4.

De Bibliotheek, Muziekschool, Crea, Rabotheater, Metropool, HEIM en AkkuH zijn in de jaren negentig van de vorige eeuw aangemerkt als de culturele kernvoorzieningen door het gemeentebestuur. Er is vastgesteld dat deze culturele kernvoorzieningen structureel deel uitmaken van de culturele infrastructuur van Hengelo en dat ze voor lange termijn onderdeel zijn van het gemeentelijk cultuurbeleid. Het cultuurbeleid richt zich naast deze zeven instellingen op aanvullende culturele voorzieningen.

De grondslag voor de subsidiëring van de zeven kernvoorzieningen is:

“Het scheppen van mogelijkheden voor, en het stimuleren van, de Hengelose bevolking om kennis te nemen van, deel te kunnen nemen aan en geschoold en gevormd te worden in de diverse kunst- en cultuurdisciplines.”

In aanvulling daarop geldt specifiek als grondslag voor:

- Het bibliotheekwerk: *“Zorg dragen voor een vindplaats voor Hengelose burgers van algemeen toegankelijke informatie in de meest brede zin”*.
- De gemeentelijke musea: *“Het conserveren, exposeren en onderzoeken van de (industriële) cultuurhistorische geschiedenis van Hengelo”*.

Daaraan zijn de volgende, algemene subsidievoorwaarden verbonden:

- Zij dragen zorg voor een adequate afstemming en samenwerking met elkaar en met de overige culturele instellingen in Hengelo.
- Zij ontwikkelen aanbod voor en onderhouden contacten met de scholen in Hengelo, in het kader van het subsidieprogramma Cultuur en School.
- Zij spannen zich in voor programmatische afstemming en samenwerking met collega-instellingen in de netwerkstad Twente (Programma subsidiëring Culturele Instellingen 2009).

Deze voorwaarden zijn algemeen geldend en kunnen worden gezien als de algemene doelen. Elke gesubsidieerde instelling is daarnaast individueel onderworpen aan subsidievoorwaarden. Hierin staan outputindicatoren omschreven. Een voorbeeld van een outputindicator voor Bibliotheek Hengelo is “het aantal uren openstelling per week”. Deze outputindicatoren voor alle zeven instellingen zijn algemeen opgesteld en specifiek omschreven in de toekenning van de subsidies. Zo staat er voor de Bibliotheek in de toekenning “het aantal uren openstelling per week bedraagt ten minste 41 uur voor de centrale bibliotheek en ten minste 20 uur voor de dependance in het Kulturhus Hasselo”.

4.1.3 Doelgroepen

De gemeente Hengelo heeft zoals gezegd algemene doelen opgesteld voor de culturele instellingen. Daarin staat dat de gemeente Hengelo de Hengelose bevolking wil stimuleren om deel te nemen aan diverse kunst- en cultuurdisciplines.

Dat blijkt ook in de toekenning van de instellingen. Zo staat er in de toekenning van de subsidie voor het Rabotheater: “Het scheppen van mogelijkheden voor het stimuleren van de Hengelose bevolking om kennis te nemen van en deel te nemen aan cultuur, met het accent op theater,” en in de toekenning van de subsidie voor Crea staat: “Het onderhouden van contacten met Hengelose amateurkunstinitiatieven op het gebied van beeldende kunst, dans en toneel”. Dat houdt in dat de gemeente Hengelo zowel al haar inwoners, als kunstenaars wil bereiken met de subsidieverlening voor de acht instellingen.

Toch zijn de doelgroepen op deze manier wel erg breed genomen. Daarom zal er in de interviews met de contactpersonen van de gemeente Hengelo voor de gesubsidieerde instellingen onderzocht worden wat de specifieke doelgroep(en) per gesubsidieerde instelling is/zijn en zal dit terug komen in paragraaf 4.4.

4.1.4 Scala

Zoals in paragraaf 4.1.2 is vermeld, werkt Scala op een andere manier dan de overige zeven instellingen en daarom wordt Scala gescheiden van de rest onderzocht. Scala werkt met DAP-kaarten. DAP staat voor Diensten, Activiteiten en Producten. Deze kaarten hebben allen een eigen categorie, bijvoorbeeld wijknetwerken, samenlevingsopbouw, buurtbemiddeling, maatschappelijke stages of jongerenwerk. Wanneer we bijvoorbeeld de DAP-kaart van maatschappelijke stages bekijken, staat hierop als doel omschreven: “Het ontwikkelen van een sociale infrastructuur tussen voortgezet onderwijs scholen en maatschappelijke organisaties om een voldoende aanbod aan maatschappelijke stageplaatsen in Hengelo te realiseren”. De doelgroepen zijn alle leerlingen van het voortgezet onderwijs scholen in Hengelo en de maatschappelijke organisaties in Hengelo en omgeving.

Vervolgens worden er verschillende activiteiten omschreven en beoogde resultaten/effecten benoemd. Eén van deze resultaten voor de genoemde DAP-kaart is bijvoorbeeld: “Er zijn ten minste twee grote projecten uitgevoerd in samenwerking met een maatschappelijke organisatie”, en een

andere is: “Er zijn tenminste op elke school twee projecten uitgevoerd in samenwerking met leerlingen”.

Op deze manier zijn er in totaal 51 DAP-kaarten opgesteld, die gericht zijn op allerlei verschillende terreinen. De activiteiten en prestaties, zoals omschreven in de DAP-kaarten, vormen de afspraken zoals die ten grondslag liggen aan de subsidietoekenning. Daar komt bij dat niet elke DAP-kaart even heldere prestatievoorwaarden heeft. Zoals verderop in dit onderzoek zal blijken, zijn er ook DAP-kaarten met alleen doelen en doelgroepen, waarbij in de doelen prestatievoorwaarden zijn opgenomen of waarbij alleen algemene doelen zijn opgesteld zonder dat daaraan prestatievoorwaarden zijn verbonden.

4.1.5 Conclusie

Nr.	Instelling	Financiering		Doelen		Doelgroep
		Algemene verordening	Subsidie Programma	Algemeen	Specifiek	
1.	Scala Welzijnsinstellingen	X	-	-	51 DAP-kaarten met eigen doelen + prestatievoorwaarden	Alle inwoners van Hengelo
2.	Stichting Bibliotheek Hengelo	X	X	X	X	
3.	Stichting Metropool	X	X	X	X	
4.	Stichting Muziekschool Hengelo e.o.	X	X	X	X	
5.	Stichting Crea	X	X	X	X	
6.	Rabothheater Hengelo	X	X	X	X	
7.	Museum HEIM	X	X	X	X	
8.	AkkuH	X	X	X	X	

Tabel 3: Wijze van financiering per instelling en doelen en doelgroepbereik vanuit de gemeente Hengelo richting de instellingen.

Alle instellingen vallen onder de categorie ‘subsidie per subsidieprogramma voor reguliere subsidies’. Zeven instellingen vallen daarnaast onder het ‘Programma Subsidiëring Culturele Instellingen 2009’, waaraan algemeen geldende doelen zijn verbonden. Zij richten zich op cultuur. Scala valt hier niet onder, omdat zij op welzijn is gericht.

Scala werkt met een eigen systeem van DAP-kaarten, waarbij doelen, en eventuele prestatievoorwaarden, per DAP-kaart zijn omschreven. Voor de overige zeven instellingen zijn er, naast de algemene doelen, nog eens aparte doelen omschreven, waaraan prestatievoorwaarden zijn verbonden. Door het behalen van prestatievoorwaarden worden de doelen per instelling nagestreefd, die op hun beurt weer bijdragen aan de algemeen geldende doelen.

De doelgroep voor de gemeente Hengelo is alle inwoners van de gemeente Hengelo. Dit is een zeer brede doelgroep. In paragraaf 4.4 wordt ingegaan op de specifieke doelgroepen per gesubsidieerde instelling.

4.2 Aan welke activiteiten besteden de instellingen de ontvangen subsidies?

In deze paragraaf zal er per instelling onderzocht worden aan welke activiteiten de ontvangen subsidies besteed zijn. Voor de staat van baten en lasten per instelling wordt er verwezen naar Bijlage 'Overzicht staat van baten en lasten per instelling'. Dit overzicht geeft een idee van de inkomsten en vooral de uitgaven van de instellingen. Belangrijk om daarbij te vermelden, is dat de vaststelling van de subsidies in het daarop volgende jaar - in dit geval 2011 - plaatsvindt, aan de hand van het ingediende jaarverslag. Dit jaarverslag bestaat standaard uit een inhoudelijk en een financieel jaarverslag, voorzien van een jaarrekening, een balans met toelichting en een accountantsverklaring. Alle 8 instellingen hebben een compleet jaarverslag ingediend. Voor het Rabotheater en AkkuH heeft nog geen vaststelling van de subsidies plaats gevonden, omdat hun jaarverslagen niet kloppend waren. Overigens geldt voor de AkkuH dat vanaf 2014 geen subsidie meer zal krijgen vanwege de bezuinigingen binnen cultuur.

4.2.1 Scala

De DAP-kaart WijkNetwerk heeft zich in 2010 bezig gehouden met de verandering waaraan de DAP-kaart vanaf 2011 onderhevig is. Daarvoor is onder andere een inventarisatie ronde geweest, een werkconferentie, raadplegingen, gesprekken en samenwerkingsverbanden. Daarnaast heeft WijkNetwerk zich bezig gehouden met activiteiten voor kinderen. In het voorjaar waren de activiteiten verdeeld over 20 weken en in het najaar over 10 weken. Activiteiten zijn in samenwerking met onder andere AkkuH, Crea, Bibliotheek, Muziekschool en Heim gehouden.

Roza is zowel telefonisch als via internet bereikbaar. De locatie is tenminste 15 uur, verdeeld over vijf ochtenden in de week, 40 weken per jaar open. Daarnaast verspreidt Roza twee keer per jaar een nieuwsbrief. Roza kent verschillende activiteiten, zoals open inloop, wekelijkse activiteiten, interculturele activiteiten en individuele trajecten. De begeleidingen, zowel individueel als groepsgericht, dienen het verrichten van vrijwilligerswerk te stimuleren. Roza heeft ook een kerngroep van maximaal acht leden, die voorstellen doet ten aanzien van activiteiten en behoeften en wensen signaleert. Daarnaast is Roza bezig met contacten leggen en onderhouden met andere organisaties. Tot slot organiseert Roza activiteiten als fietslessen, koffiethema ochtenden en sportactiviteiten. Twee keer zijn er fietscursussen geweest à 16 lessen en zeven keer een koffiethema ochtend.

Wijkgericht Jongerenwerk heeft activiteiten georganiseerd gericht op drie verschillende thema's. Deze zijn: ontmoeting en participatie, dienstverlening en educatie, en netwerkontwikkeling en belangenbehartiging. Voor ontmoeting en participatie zijn er tijdens wekelijkse inloopsoos contacten gemaakt met jongeren om naar hun behoeften te informeren. Elk half jaar is er een behoeftenonderzoek uitgevoerd. Door jongeren te betrekken bij het opzetten en in stand te houden van activiteiten wordt participatie aan de samenleving gestimuleerd. Voorbeelden hiervan zijn het betrekken van jongeren in de Sterrentuin bij het opknappen van de soos en in Noord, Midden en Zuid. Daarnaast is een sportactiviteit georganiseerd. Voor dienstverlening en educatie worden jongeren voorzien van informatie en advies. Tactus heeft bijvoorbeeld op drie locaties voorlichting gegeven over alcohol en drugs en wordt er in Noord en Midden wekelijks met elkaar gekookt. Netwerkontwikkeling en belangenbehartiging richten zich op de afstemming met partners, versterken van de sociale binding in de buurt en het terugdringen van de overlast. Zo zijn bezoekers doorverwezen naar het aanbod van andere organisaties, is er elke maand in elk stadsdeel een activiteit gehouden in de buitenlucht en zijn er in elke wijk twee activiteiten georganiseerd, met het oog op het versterken van de relatie tussen jongeren en volwassenen.

Stedelijk Jongerenwerk heeft dezelfde drie thema's, net als Wijkgericht Jongerenwerk. Op het gebied van 'ontmoeting en participatie' worden er wekelijks 14 activiteiten georganiseerd, verdeeld over meerdere dagdelen, zoals vijf dagdelen per week soos activiteiten, twee dagdelen per week musical activiteiten en één dagdeel per week streetdance activiteiten. Daarnaast zijn er ook 16 andere activiteiten georganiseerd, bijvoorbeeld talent nights, workshops graffiti en een DJ wedstrijd. Ook zijn er activiteiten georganiseerd in samenwerking met andere organisaties, zoals deel-

name aan SummerSquare en deelname aan een Hip-Hop-avond in samenwerking met jongerenwerk Goor. Op het gebied van 'dienstverlening en educatie' zijn er 24 activiteiten georganiseerd, bijvoorbeeld een filmpremière, een ondersteunend project voor Metropool en een vuurwerkvoorlichting. Op het gebied van 'netwerkontwikkeling en belangenbehartiging' heeft er samenwerking met onder andere Metropool en de Thaborkerk plaats gevonden.

Bij het bekijken van het overzicht van baten en lasten van Scala voor de vier DAP-kaarten, valt op dat de meeste kosten in de personeelslasten zitten. De contactpersoon van de gemeente Hengelo gaf in het interview aan, dat de onkosten voor het personeel een indicator is voor de doelbereiking, aangezien zij acht dat de inzet van het personeel ten gunste van de doelen is. Deze redenering dient onderzocht te worden. Instellingen worden gedeeltelijk gefinancierd uit subsidies. Dit betekent dat zij in ieder geval de activiteiten waarvoor zij subsidie krijgen zouden moeten uitvoeren. Daarnaast kunnen zij andere activiteiten verrichten dan in de subsidieomschrijving is opgenomen.

Daarnaast valt op dat Stedelijk Jongerenwerk op dat huisvestingskosten een grote kostenpost is. Bijna 38% van de inkomsten wordt hieraan besteed. Hiervoor heeft Stedelijk Jongerenwerk haar eigen gebouw en hiermee hebben ze een vaste plek voor jongeren. Bij de overige drie DAP-kaarten is de grootste kostenpost de personeelskosten.

4.2.2 Bibliotheek

De Bibliotheek heeft haar winkelformule aangepast. De bibliotheek heeft hiermee een aantrekkelijker uitstraling gekregen. Daarnaast zijn er aanpassingen geweest in de vraagbaak en is de digitale bibliotheek versterkt. Dit leverde een stijging van 20% aan mensen op, die de digitale bibliotheek bezochten. De digitale bibliotheek is de virtuele variant van de fysieke bibliotheek. Naar aanleiding van een klanttevredenheidonderzoek is de collectie informatieve boeken aangepast.

Op het gebied van 'centrum voor ontwikkeling en educatie' heeft het taal- en leesbevorderingsproject plaats gevonden in samenwerking met het onderwijs. Daarnaast heeft de Bibliotheek Hengelo meegedaan aan het landelijke project Biebsearch Junior, ter stimulering voor de leesvaardigheid van kinderen, en hebben ze in samenwerking met AkkuH het project 'Dichter bij de schilder, Schilder bij de dichter' uitgevoerd. Mediawijsheid hebben zij geprobeerd te vergroten door computer-cursussen voor ouderen aan te bieden en door deelnemers van de SocialInclusion Games, een internationaal sportevenement, te leren bloggen. In de week van de alfabetisering werd door de bibliotheek een cursus 'Beter leren lezen en schrijven' georganiseerd.

De Bibliotheek maakt algemene informatie met betrekking tot onderwijs en opvoeding toegankelijk bij het kenniscentrum voor ouders en rondom passend onderwijs. Dit kenniscentrum is samen met Hogeschool Edith Stein en Expertise Onderwijsadviseurs ontwikkeld. Alle studenten en docenten van de hogeschool zijn door de koppeling lid van de bibliotheek.

Op het gebied van 'lezen en literatuur' heeft de bibliotheek nationale voorleesdagen en de nationale voorleeswedstrijd georganiseerd.

De bibliotheek heeft als 'podium voor ontmoeting en debat' het leescafé, vanaf 2010 verzorgd door stichting Werk en Zorg, waar iedereen, lid of geen lid, actuele tijdschriften en kranten kan lezen. Daarnaast zijn er meerdere debatten georganiseerd, zoals het debat voorafgaand aan de gemeenteraadsverkiezing.

In het overzicht van baten en lasten van de bibliotheek valt op dat het merendeel van kosten personeelslasten zijn. Daarnaast heeft de bibliotheek een ruim aanbod aan activiteiten gehad in 2010, waardoor er vanuit gegaan kan worden dat de subsidie ten goede is gekomen aan het uitvoeren van verschillende activiteiten.

4.2.3 Metropool

Metropool heeft 97 concerten, 27 dance activiteiten en 42 overige publieksactiviteiten georganiseerd. Daarnaast is er nog 35 keer gebruik gemaakt van de besloten verhuur, waardoor het totaal aantal activiteiten 201 bedraagt. Metropool heeft met verschillende instellingen samen gewerkt, zoals Scala, ROC van Twente en de Muziekschool.

Bij het onderzoeken van de exploitatierekening van Metropool valt op dat een groot gedeelte van de kosten is toe te schrijven aan directe en indirecte productiekosten en personeelskosten. Oorzaak hiervan is dat de georganiseerde activiteiten veel inzet van mensen en middelen vereisen. Daarom wordt er ook hier vanuit gegaan, dat Metropool de subsidie gebruikt als inzet voor het ontplooiën van de verschillende activiteiten.

4.2.4 Muziekschool

De Muziekschool heeft onderwijs gegeven met een wekelijks aantal klokuren van 574. Daarnaast zijn er in totaal 116 kortlopende cursussen aangeboden en allerlei verschillende voorstellingen en uitvoeringen geweest.

De Muziekschool heeft tal van activiteiten georganiseerd, ook in samenwerking met andere organisaties. Voorbeelden zijn lunchconcerten in samenwerking met het conservatorium en jeugdconcerten in samenwerking met het Rabotheater. De agenda met bijzondere evenementen telt 19 activiteiten, waarbij sommige activiteiten meerdere malen per dag of een aantal dagen achter elkaar zijn gehouden.

De exploitatierekening laat zien dat de personeelslasten de grootste kostenpost is van de Muziekschool. De Muziekschool heeft vaste docenten nodig voor het muziekonderwijs. De personeelslasten is ten behoeve van de ontplooiëde activiteiten.

4.2.5 Crea

Crea heeft een cursusaanbod met daarin onder andere ballet, beeldende- en audiovisuele Kunst en Theater en kindercursussen. Daarnaast heeft Crea projecten op het basisonderwijs en voorgezet onderwijs verzorgt en draagt ze bij aan kunstzinnige activiteiten in de wijken, die door de gemeente Hengelo worden gevraagd. Ze werkt onder andere samen met WijkNetwerk.

Bij het onderzoeken van de staat van baten en lasten valt naast de hoge personeelskosten de hoge huisvestingskosten op. De gemeentelijke contactpersoon van Crea verklaarde in het interview dat dit te maken heeft met de veroudering van het gebouw waarin Crea gevestigd is. De stookkosten voor dit gebouw zijn even hoog als de huurkosten. Hierdoor wordt het tekort groter. Op dit moment zoeken Crea en de gemeente Hengelo naar een goede oplossing. Dit is wel een langdurig proces. De contactpersoon van de gemeente Hengelo geeft aan dat Crea een goede bijdrage levert aan de samenleving. De onkosten voor de huisvestingslasten zijn echter onevenredig hoog.

4.2.6 Rabotheater

Het Rabotheater werkt in seizoenen, waarmee het jaar 2010 over twee seizoenen is verdeeld. In 2009-2010 zijn:

- 198 voorstellingen gerealiseerd: 32 toneel, 51 muziek, 10 show/revue, 10 musical, 44 jeugd, 2 opera, 0 literatuur, 37 cabaret en 12 dans.
- 52 films gedraaid voor volwassenen met 132 aantal vertoningen.
- 4 films gedraaid voor de jeugd met 27 aantal vertoningen.
- 20 organisaties hebben gebruik gemaakt van het Rabotheater om in totaal 44 amateursvoorstellingen te houden.
- 17 theatervoorstellingen en 5 filmvoorstellingen voor kinderen van basisscholen gehouden.
- Ook heeft het voortgezet onderwijs bezoek gebracht aan het Rabotheater.

In 2010-2011 zijn

- 188 voorstellingen gerealiseerd: 24 toneel, 39 muziek, 12 show/revue, 16 musical, 40 jeugd, 4 opera, 0 literatuur, 41 cabaret en 12 dans.
- 50 films voor volwassen gedraaid met 144 aantal vertoningen.
- 3 films voor de jeugd gedraaid met 6 vertoningen.
- 20 organisaties hebben gebruik gemaakt van het Rabotheater met 47 amateursvoorstellingen.
- 19 theatervoorstellingen en 5 filmvoorstellingen voor kinderen van basisscholen georganiseerd.

Het Rabotheater bood ook series en theatercursussen aan en organiseerde de regionale talentenjacht het Open Podium. Tot slot heeft het Rabotheater zich bezig gehouden met aanpassing van het restaurant. De exploitatie van het restaurant ligt op dit moment in handen van De Vermaakfabriek. Bij het onderzoeken van de exploitatierekeningen vallen de hoge kosten voor artiesten op. Dit is logisch. Artiesten zijn nodig om voorstellingen te kunnen draaien. Hiermee wordt uitvoering gegeven aan activiteiten. Daarnaast is ook hier de personeelslasten een grote kostenpost. Deze personeelslasten komen ten goede aan het openstellen van het Rabotheater en het ontplooiën van activiteiten.

4.2.7 HEIM

HEIM was in totaal 360 dagen in 2010 geopend. Ze hebben circa 450 basisschoolmodules en 50 voortgezet onderwijs modules van 2,5 uur per klas gedraaid. HEIM heeft met verschillende organisaties samengewerkt, zoals ROC van Twente, Edith Stein en Bredeschool-netwerk Oost, Zuid en Midden. Bij het onderzoeken van de resultatenrekening valt naast de hoge personeelslasten de hoogte van de overige lasten op. In deze lasten zitten onder andere de kosten van evenementen en exposities, de zogenaamde projectkosten. Dit is ten behoeve van de activiteitenuitvoering.

4.2.8 AkkuH

In totaal waren er 12 tentoonstellingen georganiseerd door AkkuH. Een aantal daarvan zijn in samenwerking met kunstenaars en/of partners tot stand gekomen. De tentoonstellingen vertoonden zowel lokale, nationale als internationale werken.

Naast de tentoonstellingen hebben een aantal andere activiteiten plaats gevonden. Zo is er in de hal boven AkkuH een installatie gemaakt door een kunstenaar, en is er een middag georganiseerd met de meester van de melancholieke vertelkunst. Daarnaast is er een lezing geweest, waarbij ook nog een aantal musici optraden.

AkkuH heeft zowel zelf als met partners, publicaties uitgebracht en projecten uitgevoerd, zoals het A1-kunstproject. Daarnaast heeft AkkuH activiteiten georganiseerd voor en op scholen met als doel het beleven van kunst.

Voor de kunstuitleen is er in 2010 een digitale catalogus tot stand genomen.

De exploitatierekening van AkkuH wordt gekenmerkt door hoge personeelskosten en tentoonstellingskosten. De tentoonstellingskosten is ten behoeve van de uitvoering van de activiteiten.

4.2.9 Conclusie

Er kan gesteld worden dat alle instellingen een ruim aanbod van activiteiten op verschillende terreinen hebben ontplooid. Het is bij een aantal verslagen onduidelijk in hoeverre welke activiteiten zijn ontplooid. Wanneer we bijvoorbeeld naar de DAP-kaart WijkNetwerk van Scala kijken, is het niet duidelijk welke activiteiten voor de kinderen georganiseerd waren. Er wordt alleen aangegeven dat er activiteiten, verdeeld over een bepaald aantal weken waren. Dit geeft niet weer of dit dagelijkse of wekelijkse activiteiten zijn en wat deze activiteiten inhouden. Vermoedelijk komt dat doordat Scala met meer vrijwilligers werkt en geen algemene doelstelling heeft. Zij hebben een doelstelling per DAP-kaart waardoor de verscheidenheid aan activiteiten en te bereiken doelgroepen zeer divers wordt. Hierdoor is het niet eenvoudig om op strategisch niveau sturing te geven aan de organisatie die eenduidigheid bevordert. Dit ontslaat Scala niet van de verplichting om te zorgen voor transparantie. Scala heeft ruim €2,7 miljoen euro aan subsidie uitgekeerd gekregen. Daarom zou zij moeten zorgen voor een duidelijk overzicht van en uniform ingevulde DAP-kaarten.

De Bibliotheek, Metropool, Muziekschool, Crea, Rabotheater, HEIM en AkkuH zijn concreter in de vermelding van hun aanbod van activiteiten. Zij vermelden daarbij de duur of hoeveelheid deelnemers, en geven daarmee een meer specifiek beeld van de bijdrage van hun activiteiten. De Bibliotheek, de Muziekschool, Crea en Rabotheater hebben zelfs een lange lijst van activiteiten, die van te grote omvang is om werkelijk alles precies te vermelden in dit verslag.

Bij alle instellingen wordt het merendeel van het geld uitgegeven aan personeelslasten en activiteitenlasten, ten behoeve van de uitvoering van de activiteiten. Personeelslasten zijn niet altijd een indicatie voor het uitvoeren van activiteiten. Dit geldt wel voor de Muziekschool. Immers, de docenten geven muziekonderwijs. Activiteitenlasten zijn de kosten voor het uitvoeren van activiteiten, zoals de tentoonstellingskosten van AkkuH.

Crea zit in een relatief duur pand, waarbij de stookkosten net zo hoog zijn als de huurlasten. Ook bij andere instellingen, zoals de Bibliotheek, Metropool en Muziekschool zijn de huisvestingskosten hoog. In de interviews met de contactpersonen van de gemeente bleek dat instellingen juist in gebouwen worden geplaatst, die aantrekkelijk zijn voor mensen om te zien en daarmee een bijdrage leveren aan de uitstraling van de stad. Zo is de nieuwbouw van Metropool opgenomen in het beleid van de gemeente Hengelo voor het opknappen van het 'hart van Zuid', om ook die kant van de stad aantrekkelijk te maken.

Het is niet eenvoudig om exact aan te geven aan welke activiteiten de subsidiegelden besteed zijn. Welk inkomen bij welke uitgave hoort is niet 1 op 1 te herleiden. Wel kan exact worden aangegeven wat de totale inkomsten en uitgaven van de instelling zijn. Daarom is er besloten om naar de totale activiteiten van de instellingen te kijken, zodat er een overzicht kan worden gecreëerd van alle activiteiten. Op basis hiervan kan er dan besloten worden of het subsidiëren van een bepaalde instelling zich loont. Zo kan bepaald worden 'of' en 'welke' toegevoegde waarde de instelling heeft.

4.3 Welke bijdrage leveren de subsidies aan de doelen?

Prestatievoorwaarden zijn ten behoeve van de doelbereiking. Daarom is per instelling onderzocht of de prestatievoorwaarden zijn gehaald. Op basis hiervan kan een conclusie worden getrokken of de subsidies een bijdrage hebben geleverd aan de gestelde doelen. Voor een overzicht van de prestatievoorwaarden en doelen per instelling wordt verwezen naar Bijlage I 'Subsidiebedrag, doelgroepen, doelen en prestatievoorwaarden per instelling'.

4.3.1 Scala

De DAP-kaarten van Scala kennen geen prestatievoorwaarden. De opgestelde doelen zijn hun prestatievoorwaarden en beoogde doelen in één. Soms worden percentages en getallen opgenomen.

	Effectiviteit	Voldaan / Niet voldaan
	Beoordeling prestatievoorwaarden	
Wijknetwerk	Deze DAP-kaart is abstract geformuleerd. Er zijn geen concrete doelen benoemd. In het interview met de gemeentelijke contactpersoon bleek dat de gemeente Hengelo vindt dat de beoogde resultaten gedeeltelijk behaald zijn. De behaalde resultaten kwamen niet altijd overeen met de beoogde resultaten. Hierover zijn Gemeente Hengelo en Scala met elkaar in gesprek geweest.	Gedeeltelijk
Roza	De beoogde resultaten voor individuele begeleiding zijn gerealiseerd.	Voldaan
	De groepsgerichte begeleiding heeft plaats gevonden.	Voldaan
	Beoogd resultaat van een steeds zelfstandiger wordende groep vrijwilligers: • 12 vrouwen hebben deelgenomen aan een cursus communicatie. • 18 vrouwen hebben deelgenomen aan twee workshops assertiviteit. • 2 vrouwen zijn doorgestroomd naar een betaalde baan.	Voldaan
	Het Vrouwencentrum heeft meer werk verzet dan in de eerste instantie is beoogd. Het centrum is een begrip geworden op het gebied van participatie en ontwikkeling.	Voldaan
Wijkgericht Jongerenwerk:	Er is zowel in ieder stadsdeel als geestelijk een activiteitenprogramma dat aansluit bij de behoefte van de doelgroep - voldaan.	Voldaan
	In 2010 was er in totaal in 8 van de 10 wijken een jeugdactiviteitencommissie actief. Scala moet voor 2014 voldoen aan de gehele prestatievoorwaarde.	Nvt
	In 2010 was 15% van de bezoekers actief betrokken als vrijwilliger. Scala moet voor 2014 dit percentage verhogen naar 25% om te voldoen aan de prestatievoorwaarde.	Nvt
	Het is onbekend hoeveel Hengelose jongeren het Centrum voor Jeugd en Gezin kent.	Onbekend
	Het is onbekend hoeveel activiteiten per stadsdeel gericht zijn op het bevorderen van een gezonde leefstijl. Ze hebben in ieder geval voorlichtingen gehouden over alcohol en drugsgebruik, loverboys en seksueel overschrijdend gedrag. Daarnaast is er wekelijks een sportactiviteit georganiseerd en is er ook een voorlichting over het dragen van sportkleding gehouden.	Onbekend
	Wijkgericht Jongerenwerk heeft periodiek overleg gehad met de politie en contact onderhouden met wijk- en buurtorganisaties.	Voldaan

	Beoordeling prestatievoorwaarden	
Stedelijk Jongerenwerk	Bij het onderzoeken van de evaluatie van deze DAP-kaart is te lezen dat ze veel activiteiten organiseren, zowel intern als extern. Het is niet altijd duidelijk in welke stadsdelen sommige activiteiten georganiseerd worden. Het activiteitenprogramma is wel heel breed en doordat er een aanzet is gemaakt voor ontwikkeling van een behoeftepeiling, is Stedelijk Jongerenwerk druk bezig met het ontplooiën van een activiteitenprogramma dat aansluit bij de behoefte van de doelgroep.	Onbekend
	In 2010 was er in totaal in 8 van de 10 wijken een jeugdactiviteitencommissie actief. Scala moet voor 2014 voldoen aan de gehele prestatievoorwaarde.	Nvt
	Het is onbekend hoeveel procent van de bezoekers actief betrokken is als vrijwilliger.	Onbekend
	Het is onbekend hoeveel Hengelose jongeren het Centrum voor Jeugd en Gezin kent.	Onbekend
	Het is onbekend hoeveel activiteiten per stadsdeel gericht zijn op het bevorderen van een gezonde leefstijl.	Onbekend
	Stedelijk Jongerenwerk heeft met verschillende organisaties contact onderhouden en samenwerkingen verricht. Zo heeft er samenwerking met Metropool plaats gevonden. Het contact met de politie loopt via Ambulant Jongerenwerk.	Voldaan
	Doelbereiking	
	Opmerkingen individuele DAP-kaarten*: • Er is geen algemeen organisatiehoofddoel geformuleerd. • Scala heeft doelen per DAP-kaart opgesteld. • Er is niet 1 overzicht waarin alle doelen van Scala zijn opgenomen. • De meeste doelen abstract geformuleerd. • Er zijn niet altijd concrete prestatieafspraken verbonden aan DAP-kaarten. • Samenhang tussen de verschillende doelen op de verschillende DAP-kaarten ontbreekt. • Het is dan ook niet eenvoudig om te bepalen of Scala daadwerkelijk de doelen van de verschillende DAP-kaarten heeft bereikt. Opmerkingen Scala in het algemeen: • WijkNetwerk organiseert activiteiten voor kinderen en het stimuleert samenwerking tussen verschillende partners. • Roza motiveert vrouwen met verschillende etniciteiten om te participeren in de Hengelose, en daarmee de Nederlandse, samenleving. • Wijkgericht en Stedelijk Jongerenwerk richten zich op een positieve ontwikkeling van jongeren en voorkomen dat jongeren rondhangen. Hierbij geeft de gemeente Hengelo invulling aan preventief beleid. Door actief met jongeren aan de slag te zijn worden problemen in de wijk voorkomen en hebben jongeren meer kans een toekomst op te bouwen. • Hiermee voert Scala op veel fronten activiteiten uit die beogen bij te dragen aan het ontwikkelen en laten participeren van verschillende bevolkingsgroepen. Hiermee levert ze een bijdrage aan het bereiken van het algemene doel: 'Het laten participeren en het scholen van de Hengelose bevolking'.	Voldaan

* Uit het interview blijkt dat de DAP-kaarten een stap is in de richting van meer inzicht. Op de DAP-kaarten staat het toegekende subsidiebedrag. Voorheen was er geen systeem waarin dit werd bijgehouden. Overigens is dit ook een onderwerp van menig debat geweest binnen de Gemeenteraad van Hengelo. Discussie gaat over in hoeverre de DAP-kaarten daadwerkelijk transparantie geven en waar gemeenschapsgeld daadwerkelijk aan wordt uitgegeven.

4.3.2 Bibliotheek

	Effectiviteit	Voldaan / Niet voldaan
	Beoordeling prestatievoorwaarden	
1.	Het aantal uren openstelling per week: - Centrale bibliotheek 41 uur. - Dependance in het KulturhusHasselo 20 uur.	Voldaan
2.	Het aantal ingeschreven leden bedroeg 27.712 en het aantal bezoeken bedroeg 643.055.	Voldaan
3.	Op het gebied van cultuureducatie heeft de bibliotheek het project Literatuur uitgevoerd.	Voldaan
4.	De bibliotheek heeft ten minste 20 lees- en taalbevorderingsprojecten ontwikkeld voor het onderwijs.	Voldaan
5.	De bibliotheek heeft samengewerkt met andere culturele instellingen, onder andere met het Rabotheater en AkkuH.	Voldaan
	Doelbereiking	
	Door het behalen van de prestatievoorwaarden heeft de Bibliotheek haar doelen bereikt. De mediacollectie wordt continu verbreed en actueel gehouden. Informatie is zowel fysiek als digitaal beschikbaar op allerlei gebieden en onderwerpen. De Hengelose bevolking kan lid worden van de Bibliotheek of kan zonder lidmaatschap in het leescafé actuele tijdschriften en kranten lezen.	Voldaan

4.3.3 Metropool

	Effectiviteit	Voldaan / Niet voldaan
	Beoordeling prestatievoorwaarden	
1.	Aantal: - voorstellingen 182. - bezoekers 30.286.	Voldaan
2.	Metropool heeft met het project 'de smaak van popmuziek' bij vier Hengelose scholen voor Voortgezet Onderwijs voor cultuureducatie gezorgd.	Voldaan
3.	Het aantal verhuringen bedroeg 1.560.	Voldaan
4.	Metropool heeft met andere culturele instellingen samengewerkt, onder andere met Scala en de Muziekschool.	Voldaan
	Doelbereiking	
	Metropool heeft voldaan aan de prestatievoorwaarden. Metropool zorgt voor programmering en marketing op allerlei gebieden van hedendaagse muziekvormen, verhuurt oefenruimten en is open voor zowel de Hengelose bevolking als voor mensen uit andere dorpen en steden.	Voldaan

4.3.4 Muziekschool

	Effectiviteit	Voldaan / Niet voldaan
	Beoordeling prestatievoorwaarden	
1.	Aantal wekelijkse klokuren bedroeg 574.	Niet voldaan*
2.	Gemiddeld aantal leerlingen per klokuur bedroeg 3,35.	Voldaan
3.	Aantal ingeschreven leerlingen: • Locatie Hengelo 1.923 met een wachtlijst van 155 leerlingen. • Locatie Delden 164 leerlingen.	Voldaan
4.	Aantal leerlingen voor het kortlopend cursusaanbod bedroeg 116.	Niet voldaan*
5.	Ondersteuning van de vocale en instrumentale muziek Hengelose amateurkunstinitiatieven door uitvoeren van verschillende projecten. Onder meer door: • Concerten in de kerk. • Organiseren van diverse optredens waar leerlingen en cursisten aan deel konden nemen.	Voldaan
6.	De Muziekschool heeft samengewerkt met de overige culturele instellingen in Hengelo, onder andere met het Rabotheater en Metropool.	Voldaan
	Doelbereiking	
	Ondanks het niet behalen van 2 van de 6 prestatievoorwaarden, heeft de Muziekschool wel de doelen bereikt. De Muziekschool heeft gezorgd voor programmering en marketing van het cursusaanbod op het gebied van algemene muzikale vorming. Ze heeft ook leerlingenensembles gevormd en de Hengelose bevolking heeft kunnen deelnemen. Daarnaast heeft ze met andere organisaties samengewerkt om amateurkunstinitiatieven te ondersteunen en biedt ze cursussen tegen gereduceerd tarief aan in het kader van de HaFa-regeling. De contactpersonen van de gemeente Hengelo verklaarden in het interview dat de doelen goed bereikt waren.	Voldaan

* 1 van de oorzaken hiervan is dat door de aangekondigde bezuinigingen van het College van B&W de Muziekschool de vacature, die ontstond door de beëindiging van muzieklessen aan de A.M.G. Schmidtschool, niet heeft ingevuld.

** Animo voor het kortlopend cursusaanbod neemt af. De Muziekschool geeft aan dat deze vorm van aanbod arbeidsintensief is en dat het moeilijk is om hiervoor docenten te vinden. De vrijvallende uren zijn ingezet voor WijkNetwerk. De gemeente Hengelo is hiervan op de hoogte gesteld en heeft besloten hieraan geen gevolgen te verbinden. Mede omdat de Muziekschool financiële maatregelen in 2010 en 2011 moet nemen om een financieel gezonde situatie te bereiken.

4.3.5 Crea

	Effectiviteit	Voldaan / Niet voldaan
	Beoordeling prestatievoorwaarden	
1.	Aantal ingeschreven cursisten bedroeg 1.480.	Voldaan
2.	Aantal gegeven cursussen is onbekend.	Onbekend*
3.	Het cursusaanbod: • 60% danscursussen. • 40% overige cursussen.	Voldaan**
4.	Crea heeft initiatieven ontwikkeld op het terrein van cultuureducatie. Er zijn in totaal 4.960 leerlingen op het onderwijs bereikt.	Voldaan
5.	Crea heeft samengewerkt met de overige culturele instellingen in Hengelo, onder andere met Metropool en DAP-kaart WijkNetwerk van Scala.	Voldaan
	Doelbereiking	
	Crea bijgedragen aan de gestelde doelen. Ze heeft zorg gedragen voor programmering en marketing van haar cursusaanbod en heeft de Hengelose bevolking in staat gesteld om deel te nemen.	Voldaan

* Ook het contactpersoon van de gemeente Hengelo kon geen antwoord geven op de vraag hoeveel cursussen zijn gehouden.

** Procentueel gezien niet voldaan, maar de danscursussen nemen behoorlijk toe terwijl de overige cursussen redelijk gelijk blijven. Daarom is deze voorwaarde alsnog voldaan.

4.3.6 Rabotheater

	Effectiviteit	Voldaan / Niet voldaan
	Beoordeling prestatievoorwaarden	
1.	Aantal voorstellingen in: • 2009-2010 was 198. • 2010-2011 was 188.	Voldaan
2.	Gemiddelde bezettingsgraad in: • 2009-2010 circa 56%. • 2010-2011 circa 56%.	Niet voldaan*
3.	Aantal georganiseerde voorstellingen in: • 2009-2010: ○ 23 schoolvoorstellingen. ○ 44 amateurkunstvoorstellingen. • 2010-2011: ○ 24 schoolvoorstellingen. ○ 47 amateurkunstvoorstellingen.	Voldaan
4.	Het Rabotheater heeft initiatieven ontwikkeld op het terrein van cultuureducatie, door onder andere de vele schoolvoorstellingen in beide seizoenen.	Voldaan
5.	Het Rabotheater heeft samengewerkt met de overige culturele instellingen in Hengelo, onder andere met de Muziekschool en de Bibliotheek.	Voldaan
	Doelbereiking	
	Aan de doelen is ruimschoots voldaan. Het Rabotheater heeft zorg gedragen voor programmering en marketing van professionele podiumkunsten. Daarnaast hebben er schoolvoorstellingen en amateurkunstvoorstellingen plaats gevonden en zijn er zalen verhuurd tegen gereduceerd tarief. Er heeft samenwerking plaats gevonden met de Filmliga en andere organisaties. De Hengelose bevolking heeft kunnen deelnemen aan cultuur.	Voldaan

* Het Rabotheater heeft niet kunnen voldoen aan de gemiddelde bezettingsgraad. In beide seizoenen hebben alleen de cabaret voorstellingen daaraan voldaan. In het interview met de contactpersoon van de gemeente Hengelo bleek dat ze hiervan op de hoogte zijn.

4.3.7 HEIM

	Effectiviteit	Voldaan / Niet voldaan
	Beoordeling prestatievoorwaarden	
1.	Aantal bezoekers 33.330.	Voldaan
2.	2 Educatieve projecten: • Project 'ENERGIE!'. • Tentoonstelling 'Klimaatverandering'. Beide in het teken van '2010, jaar van de Duurzame Energie'.	Voldaan
3.	Cultuureducatie: • 450 basisschoolmodules a 2,5 per klas gedraaid. • 50 voortgezet onderwijs modules a 2,5 per klas gedraaid.	Voldaan
4.	Samenwerking met de overige culturele instellingen in Hengelo. Onder andere met: • de DAP-kaarten Bredeschool Netwerk Oost. • de DAP-kaarten Bredeschool Netwerk Zuid. • de DAP-kaarten Bredeschool Netwerk Midden van Scala.	Voldaan
	Doelbereiking	
	HEIM heeft aan alle prestatievoorwaarden voldaan en daarmee de doelen bereikt. Ze heeft industriële cultuurhistorische geschiedenis geconserveerd en onderzocht. Er hebben permanente en tijdelijke exposities plaats gevonden en HEIM heeft een breed publiek bereikt.	Voldaan

4.3.8 AkkuH

	Effectiviteit	Voldaan / Niet voldaan
	Beoordeling prestatievoorwaarden	
1.	AkkuH heeft in de begroting gepland om 36 uur per week toegankelijk te zijn voor publiek en 23 uur voor de kunstuitleen. Hoeveel ze uiteindelijk open zijn geweest is niet bekend, maar op hun website staat dat ze 36 uur per week open zijn voor publiek en 20 uur voor de kunstuitleen in 2012. Daarom wordt er vanuit gaan dat AkkuH ten minste 23 uur per week toegankelijk was voor publiek.	Voldaan
2.	12 tentoonstellingen georganiseerd.	Voldaan
3.	Het aantal bezoekers in 2010 bedroeg 14.173	Voldaan
4.	Het aantal abonnees van de Kunstuitleen bedroeg 447.	Voldaan
5.	AkkuH heeft meerdere kunsteducatie activiteiten georganiseerd. Zo heeft AkkuH in samenwerking met de Bibliotheek het kunstproject 'Dichter bij de schilder, schilder bij de dichter' ontwikkeld en uitgevoerd voor basisscholen. Ook zijn er andere projecten voor scholen geweest, zoals 'Grote K voor Kinderen' en 'Kunstkoppen'.	Voldaan
6.	Het kunsteducatie project in samenwerking met de Bibliotheek richtte zich op 'leren zien', doordat het project poëzie en beeldende kunst met elkaar bracht.	Voldaan
7.	AkkuH heeft samengewerkt met de overige culturele instellingen in Hengelo, onder andere met de Bibliotheek en DAP-kaart Stedelijk Jongerenwerk van Scala.	Voldaan
	Doelbereiking	
	AkkuH heeft voldaan aan de prestatievoorwaarden en daarmee beeldende kunst en vormgeving aangeboden. De Hengelose bevolking heeft kunnen deelnemen aan de activiteiten van AkkuH.	

4.3.9 Conclusie

Nr.	Instelling	Effectiviteit (A)		
		Voldaan	Niet voldaan	Overig
1.	Scala Welzijnsinstellingen	9	0	6 onbekend - 3 nvt - 1 gedeeltelijk
	Wijknetwerk	0	0	Gedeeltelijk voldaan
	Roza	4	0	
	Wijkgericht Jongerenwerk	4	0	2 onbekend - 2 nvt
	Stedelijk Jongerenwerk	1	0	4 onbekend - 1 nvt
2.	Stichting Bibliotheek Hengelo	5	0	
3.	Stichting Metropool	4	0	
4.	Stichting Muziekschool Hengelo e.o.	6	2	
5.	Stichting Crea	4	0	1 Onbekend
6.	Rabothheater Hengelo	4	1	
7.	Museum HEIM	4	0	
8.	AkkuH	7	0	
Totaal		42	3	7 onbekend - 3 nvt - 1 gedeeltelijk

De instellingen hebben aan het merendeel van de prestatievoorwaarden voldaan. Ook hebben de instellingen de gestelde doelen bereikt. Scala heeft een bijdrage geleverd aan het welzijn van de bevolking. De andere zeven instellingen hebben een bijdrage geleverd aan de algemene doelen voor de culturele instellingen, zoals genoemd in par. 4.1.2.

De instellingen kennen ook specifieke eigen doelen. Hiermee zorgen zij ieder op hun eigen wijze voor een bijdrage aan de culturele infrastructuur van Hengelo. Daarmee is er een kwalitatief sterke, duurzame en diverse culturele infrastructuur in Hengelo gewaarborgd. De Hengelse bevolking kan gebruik maken van de culturele infrastructuur en bij een aantal instellingen geschoold worden. De inwoners van Hengelo worden van dit aanbod op de hoogte gebracht door de campagnes en marketing van elk van de 8 instellingen.

4.4 In hoeverre profiteren verschillende groepen van de Hengelse bevolking van de verstrekte subsidies?

In de eerste 8 subparagrafen wordt onderzocht hoeveel en welke groepen er per instelling bereikt zijn door het uitvoeren van hun activiteiten. Subparagraaf 9 geeft een wat kortere samenvatting hiervan weer. In subparagraaf 10 wordt de conclusie weergegeven en een antwoord gegeven op de vraag in hoeverre de verschillende groepen van de Hengelse bevolking profiteren van de verstrekte subsidies.

4.4.1 Scala

WijkNetwerk heeft in het voorjaar in totaal 1.385 deelnemende kinderen gehad en in het najaar 825 deelnemende kinderen. Met deze kinderen zijn activiteiten gedaan, verdeeld over 20 en 10 weken. De activiteiten zijn merendeels in samenwerking met andere organisaties uitgevoerd, zoals AkkuH en de Bibliotheek.

Roza heeft 4 keer per week een groepsactiviteit gericht op interculturele ontmoeting georganiseerd, waarbij 12 etniciteiten in totaal aanwezig waren. Voor de individuele trajecten zijn in totaal 61 vrouwen begeleid, waarvan 2 doorgestroomd zijn naar een betaalde baan. Vanuit deze trajecten hebben 12 vrouwen een cursus communicatie gevolgd en 18 vrouwen hebben deelgenomen aan twee workshops assertiviteit. Roza heeft elke week vier creatieve/sportieve activiteiten, één keer per week een taalles, 20 keer per jaar themabijeenkomsten en vijf themabijeenkomsten in samenwerkingsverband gerealiseerd. De koffiethema ochtenden heeft zeven keer 20 deelnemers getrokken en aan de fietslessen hebben 18 vrouwen deelgenomen. Het bezoekerscentrum van Roza heeft 3.155 bezoekers getrokken.

Wijkgericht Jongerenwerk had in totaal 198 deelnemers, verdeeld over 10 wijken. Er hebben 16 stagiaires 8 tot 24 uur per week stage gelopen. Er waren in totaal 10 vrijwilligers actief, die niet tot de doelgroep behoren, en 1 vrijwilliger, die wel tot de doelgroep behoort.

Stedelijk Jongerenwerk heeft een gemiddeld aantal deelnemers van 40 per dag gehad.

4.4.2 Bibliotheek

De Bibliotheek had in 2010 in totaal 27.712 leden. Met 80.788 inwoners in de gemeente Hengelo heeft de Bibliotheek een groot bereik, want dat betekent dat 34,3% van de inwoners lid was van de Bibliotheek in 2010. Van het totaal aantal leden waren er 11.320 leden tussen de 0-16 jaar en 16.392 leden van 16 jaar en ouder. Media per lid bedraagt 4,72 en uitlening per lid 30,14. Dit betekent dat leden regelmatig gebruik maken van de diensten van de Bibliotheek. In totaal waren er 643.055 bezoeken aan de Bibliotheek gebracht.

Het leesbevorderingsproject trok 16 scholen en 3.354 leerlingen. Het taalbevorderingsproject trok 29 scholen en 5.108 leden. Er zijn 150 groepsbezoeken geweest voor mediawijsheid voor kinderen in de leeftijd van 0-18 jaar. Daarnaast hebben 23 scholen en 60 groepen een bezoek gebracht aan de Bibliotheek voor klassikaal lenen.

Aan het landelijk project 'Biebsearch junior' heeft de Bibliotheek samen met drie basisscholen uit Hengelo deelgenomen. Het project 'Dichter bij de schilder, Schilder bij de dichter' heeft 423 leerlingen getrokken van de groepen 5 en 6, in samenwerking met AkkuH.

Er heeft zes keer over dienstverlening plaats gevonden aan zorgcentra/wozoco, waarbij 1.246 inwoners zijn bereikt. De bibliotheek aan huis had 23 deelnemers.

De activiteiten voor ontmoeting hebben 163 jeugdigen en 114 volwassenen aangetrokken. De 35 media-cursussen voor volwassenen georganiseerd had 408 deelnemers.

Bij het evenement SocialInclusion Games, een internationaal sportevenement, was de bibliotheek aanwezig om de deelnemers te leren hoe ze hun ervaringen digitaal konden delen door middel van bloggen. Tijdens de week van de alfabetisering werd een cursus door de bibliotheek georganiseerd, gericht op laaggeletterde inwoners.

Het kenniscentrum, dat mede door de bibliotheek ontwikkeld is, is gekoppeld aan Hogeschool Edith Stein, waardoor alle studenten en docenten lid zijn van de bibliotheek. De dienst had gemiddeld 200 unieke bezoeken per maand en kreeg 23 vragen in 2010.

Tot slot waren er tijdens het debat, voorafgaand aan de gemeenteraadsverkiezing, ongeveer 100 inwoners aanwezig.

4.4.3 Metropool

In totaal trok Metropool 28.161 bezoekers met hun programma-aanbod en nog eens 2.125 bezoekers met een gratis entree. 54% van de bezoekers is ouder dan 35 jaar, 28% van de bezoekers tussen de 24-35, 13% tussen de 19-24 en 3% tussen de 0-18. Metropool heeft een aantal activiteiten op een bepaalde doelgroep gericht. Het project Kickstart! geeft Overijsselse bandjes de kans op het podium te staan en het project 'de smaak van popmuziek' wordt op vier Hengelose scholen voor voortgezet onderwijs gegeven, waarbij minimaal acht lessen over popmuziek ging.

4.4.4 Muziekschool

In 2010 had de Muziekschool in totaal 1.923 leerlingen en daarnaast een wachtlijst van 155 leerlingen. In Delden hadden ze 164 leerlingen. Voor de korte cursussen van 6-10 weken, in samenwerking met Wijknetwerk, hadden zich in totaal 316 cursisten aangemeld, verdeeld over zes cursussen. Daarnaast biedt de Muziekschool twee keer per jaar zelf ook korte cursussen aan, waarbij 116 cursisten zijn aangetrokken, verdeeld over vijf cursussen. Voor de incidentele workshops waren 104 leerlingen aangemeld, verdeeld over drie workshops. Het project 'Speel in je Kijker' trok 7 leerlingen. De saxofoondag had 137 deelnemers uit binnen- en buitenland. Tot slot zijn er uitvoeringen door leerlingen georganiseerd, waarbij in totaal 81 leerlingen hebben deelgenomen. Aan de einduitvoering namen 456 leerlingen deel.

De samenwerking met het conservatorium trok 20 studenten. De negen lunchconcerten trokken per keer tussen de 50 en 150 bezoekers. De jeugdconcerten in samenwerking met het Rabotheater had 35 deelnemers en 430 bezoekers. De Sinterklaasvoorstelling werd twee keer in Hengelo uitgevoerd, zeven keer in Emmeloord, twee keer in Lelystad, twee keer in Veenendaal en twee keer in Amsterdam en trok in totaal 5.184 bezoekers.

De kunstvoorstellingen in het primaire onderwijs trok 766 leerlingen van 12 scholen aan.

4.4.5 Crea

De Balletschool telde 888 leerlingen en de afdelingen beeldende- en audiovisuele kunst en theater had 591 cursisten, zowel volwassenen als kinderen.

Er is weinig animo voor de kindercursussen. Veel kinderen hebben zich wel aangemeld voor WijkNetwerk, waarmee kinderen kennis maken met Crea. In de tweede helft van 2010 liep dit ook niet zo goed meer, doordat de DAP-kaart WijkNetwerk aan veranderingen onderhevig was. Er zijn in totaal 761 kinderen tussen de 0-12 jaar bereikt en in het voorgezet onderwijs zijn er 658 leerlingen bereikt, verdeeld over vijf activiteiten.

Op de basisscholen zijn er 3.514 bereikt met drie verschillende projecten. Daarbij zijn verschillende basisscholen aangetrokken. Ook zijn er 28 leerkrachten getraind met het project deskundigheidsbevordering.

Met extra activiteiten, zowel in huis als extern, zijn er in totaal 6.310 bezoekers aangetrokken.

4.4.6 Rabotheater

Het totaal aantal bezoekers in 2009-2010 was 67.026. Het bezettingspercentage was 56.4% en 48.70% van de bezoekers bij de professionele voorstellingen kwam uit Hengelo.

In 2010-2011 was het aantal bezoekers 67.547 en het bezettingspercentage 55,75%. 43,74% van de bezoekers bij de professionele voorstellingen kwam uit Hengelo.

Bij het Open Podium waren 51 aanmeldingen. Het totaal aantal bezoekers was 1.328, verdeeld over 5 avonden.

In seizoen 2009-2010 zijn er vier jeugdvoorstellingen samen met de Muziekschool georganiseerd, met een totaal aantal bezoekers van 531. In 2010-2011 zijn er drie jeugdvoorstellingen georganiseerd met een totaal aantal bezoekers van 414.

In samenwerking met Metropool zijn er in 2009-2010 twee voorstellingen gehouden, die samen 431 bezoekers trokken. Het Rabotheater en de Bibliotheek hielden drie voorstellingen met een totaal aantal van 137 bezoekers in 2009-2010 en één voorstelling met 83 bezoekers in 2010-2011. Tot slot zijn er met de Stichting Kamermuziek Hengelo in totaal 792 kaarten in 2009-2010 en 773 kaarten in 2010-2011 verkocht voor zevenconcerten in de Waterstaatskerk.

De films voor volwassen trokken in 2009-2010 4.234 bezoekers en in 2010-2011 3.860 bezoekers. De films voor jeugd trokken in 2009-2010 469 bezoekers en in 2010-2011 140 bezoekers.

4.4.7 Heim

In totaal had Heim 33.330 bezoekers in 2010, waarvan 18.665 bezoekers jonger dan 18 jaar. Er kwamen 9.866 kinderen met hun schoolklas naar Heim. In totaal waren 4.210 bezoekers in gezelschap van groepen groter dan 20 personen en naar schatting waren 3.350 bezoekers senior.

4.4.8 Akkuh

Akkuh heeft in totaal 14.173 bezoekers getrokken in 2010, waarvan 7.497 bezoekers bij exposities, 5.783 bezoekers bij educatieve activiteiten en 893 bezoekers bij overige activiteiten.

Uit het jaarverslag blijkt dat er samenwerking heeft plaats gevonden met verschillende kunstenaars, zowel jong als oud, nationaal en internationaal. Daarnaast zijn er ook activiteiten georganiseerd voor basisscholen en middelbare scholen.

Het aantal uitgeleende kunstwerken voor 2010 bedroeg 593.

4.4.9 Samenvatting bereikte doelgroepen

Nr.	Instelling	Doelgroepen
1.	Scala Welzijnsinstellingen <i>Wijknetwerk</i> <i>Roza</i> <i>Wijkgericht Jongerenwerk</i> <i>Stedelijk Jongerenwerk</i>	- 2.210 deelnemende kinderen - 3.155 bezoekers aan het bezoekerscentrum - 12 etniciteiten bij groepsactiviteiten - 61 deelnemers voor individuele trajecten - 18 deelnemers fietslessen - 7x koffiethema met circa 20 deelnemers - 4x per week creatieve/sportieve activiteiten, - 1x per week een taalles, - 20x per jaar themabijeenkomsten - 4x themabijeenkomsten in samenwerkingsverband - 198 deelnemers over 10 wijken. - 16 stagiaires - 10 vrijwilligers die niet tot de doelgroep behoren, - 1 vrijwilliger, die wel tot de doelgroep behoort. - 40 deelnemers per dag

2.	Stichting Bibliotheek Hengelo	- 27.712 leden (34,4%) - 643.055 bezoeken - 16 scholen en 3.354 leerlingen voor leesbevorderingsproject: - 29 scholen en 5.108 leden voor taalbevorderingsproject: - 423 leerlingen voor Project 'Dichter bij de schilder, Schilder bij de dichter' - 150 groepsbezoeken Mediawijsheid - 23 scholen en 60 groepen klassikaal lenen - '3 basisscholen voor Biebsearch junior' - 1.246 deelnemers dienstverlening: zorgcentra/wozoco - 23 deelnemers bibliotheek aan huis - 163 jeugdigen en 114 volwassen Activiteiten voor ontmoeting: - 443 deelnemers Media-curssussen - Cursus gericht op laaggeletterde. - 100 inwoners aanwezig bij debat gemeenteraadsverkiezingen - 200 unieke bezoeken per maand aan Kenniscentrum - Tijdens de week van de alfabetisering werd een cursus door de bibliotheek georganiseerd, gericht op laaggeletterde inwoners. - Aanwezig bij: SocialInclusion Games.
3.	Stichting Metropool	28.161 bezoekers met hun programma-aanbod 2.125 bezoekers met een gratis entree. Project Kickstart! voor Overijsselse bandjes Project 'de smaak van popmuziek' op vier Hengelose scholen voor voortgezet onderwijs gegeven
4.	Stichting Muziekschool Hengelo e.o.	1.923 leerlingen locatie Hengelo 155 leerlingen locatie Hengelo op de wachtlijst 164 leerlingen locatie Delden. 316 cursisten voor een korte cursus ism WijkNetwerk 116 cursisten voor een korte cursus 104 leerlingen voor incidentele workshops 7 leerlingen voor het project 'Speel in je Kijker' 136 deelnemers voor saxofoondag 81 leerlingen voor eigen georganiseerde uitvoeringen 456 leerlingen deel voor de einduitvoering 20 studenten vanuit samenwerking Conservatorium 9 lunchconcerten met tussen de 50 en 150 bezoekers. 35 deelnemers en 430 bezoekers voor de jeugdconcerten in samenwerking met het Rabotheater 5.184 bezoekers voor de Sinterklaasvoorstelling 766 leerlingen van 12 scholen voor de kunstvoorstellingen.
5.	Stichting Crea	888 leerlingen balletschool 591 cursisten 761 kinderen tussen de 0-12 jaar 658 leerlingen voorgezet onderwijs 3.514 leerlingen basisschool 28 leerkrachten getraind 6.310 bezoekers aangetrokken.

6.	Rabothheater Hengelo	2009-2010: 67.026 aantal bezoekers 531 bezoekers jeugdvoorstellingen 431 bezoekers voorstelling ism Metropool 137 bezoekers ism Bibliotheek 792 kaarten Stichting Kamermuziek Hengelo 4.234 bezoekers films volwassenen 469 bezoekers films jeugd 2010-2011 67.547 aantal bezoekers 414 bezoekers jeugdvoorstellingen 83 bezoekers ism Bibliotheek 773 kaarten Stichting Kamermuziek Hengelo 3.860 bezoekers films volwassenen 140 bezoekers films jeugd 51 aanmeldingen Open Podium met 1.328 bezoekers.
7.	Museum HEIM	33.330 bezoekers
8.	AkkuH	14.173 bezoekers

4.4.10 Conclusie

De onderzochte DAP-kaarten van Scala richten zich voornamelijk op kinderen van 0-23 jaar en vrouwen in kwetsbare posities. Wijkgericht Jongerenwerk heeft behoorlijk wat jongeren bereikt met hun activiteiten. Ze zijn dan ook erg actief met behoeftenonderzoeken om te kunnen inspelen op de behoeften van jongeren. Stedelijk Jongerenwerk heeft per dag 40 deelnemers, terwijl Hengelo in totaal ongeveer 4.000 jongeren in deze doelgroep telt. De gemeentelijke contactpersoon zei in het interview dat ze het een goed resultaat vond wat Scala bereikt had. Roza heeft meer vrouwen begeleid dan gepland en hebben een goed doelgroepbereik. Zo hadden ze dan ook meer dan 12 verschillende etniciteiten. Dit betekent dat vrouwen uit verschillende groepen van de bevolking profiteren van het aanbod van Roza. WijkNetwerk is onduidelijk in hun bereiking. Deze DAP-kaart geeft slechts alleen het aantal kinderen aan. Er wordt geen vermelding gemaakt van de leeftijden, hoe vaak en hoe veel kinderen ze hebben bereikt.

Ongeveer 1 op 3 mensen uit Hengelo is lid en daarmee heeft de Bibliotheek een zeer groot bereik. Veel scholen brengen een bezoek aan de Bibliotheek. Ook zorgt de Bibliotheek onder andere voor dienstverlening aan zorgcentra/wozoco. Dit ten samen duidt op een bereiking in leeftijdsklassen van jong tot oud. Tot slot heeft de Bibliotheek ook de laaggeletterde bevolking aangetrokken.

Metropool trekt voornamelijk bezoekers, die ouder zijn dan 35 jaar. Veel activiteiten zijn gericht op een bepaalde doelgroep. Verschillende soorten concerten met verschillende soorten muziek trekt ook ieder keer ander publiek. De verhuur van oefenruimtes is gericht op jonge bands, die een kans krijgen te oefenen.

In het algemeen kan gesteld worden dat de Muziekschool voor een breed publiek is. Zo zijn er cursussen 'muziek met peuters' en 'keyboards 55+'. De Muziekschool richt zich op alle groepen van de samenleving, jong en oud. Naast dat ze allerlei cursussen voor allerlei verschillende doelgroepen aanbieden, werken ze mee aan voorstellingen en uitvoeringen, die voor iedereen openbaar zijn.

Crea had in totaal 1.480 cursisten verdeeld over een aantal cursussen. Ze hebben 3.514 kinderen op basisscholen bereikt en 28 leerkrachten getraind. Met activiteiten trokken ze 6.310 bezoekers. Daarmee heeft Crea een groot bereik bij kinderen, zowel op het basis als het voortgezet onderwijs en daarnaast trekken ze mensen uit alle lagen van de bevolking aan met hun cursussen en activiteiten.

Het Rabotheater biedt verschillende activiteiten aan voor verschillende groepen, zoals jeugdvoorstellingen, cabaret, opera en musicals. Ook krijgen amateurkunstenaars een kans op het podium. Daarmee bereikt het Rabotheater allerlei bevolkingsgroepen.

HEIM heeft grotendeels jongeren getrokken, namelijk 56% van de bezoekers is jonger dan 18 jaar. Ongeveer 10% van de bezoekers is senior. Ook HEIM trekt daarmee bezoekers uit alle leeftijdscategorieën.

AkkuH werkt samen met verschillende kunstenaars van jong tot oud, van nationaal tot internationaal. Er zijn activiteiten georganiseerd voor basisscholen en middelbare scholen. De herkomst van bezoekers is verder onbekend.

De acht instellingen trekken alle leeftijdscategorieën van de bevolking aan voor verschillende activiteiten.

5 Conclusies en aanbevelingen

In dit hoofdstuk zal er antwoord worden gegeven op de centrale vraag van dit onderzoek en zal er een aantal aanbevelingen gedaan worden aan de gemeente Hengelo. Paragraaf 5.1 geeft de conclusies van dit onderzoek weer, paragraaf 5.2 de aanbevelingen.

5.1 Conclusies

De centrale vraag van dit onderzoek is:

“In hoeverre bereiken de gemeentelijke subsidies in Hengelo de beoogde doelgroepen en in hoeverre dragen zij bij aan het bereiken van de verschillende in het gemeentelijk beleid te onderscheiden doelen?”

Antwoord op deze vraag zal gegeven worden met behulp van de opgestelde evaluatiecriteria in hoofdstuk 3. De evaluatiecriteria zijn:

- A. Met het oog op effectiviteit:
 - Hoeveel/welke activiteiten er georganiseerd zijn.
 - Hoeveel/welke mensen en doelgroepen er bereikt zijn.
 - Hoeveel/welke doelen van de instelling behaald zijn.
 - Hoeveel/welke prestatievoorwaarden per instelling aan voldaan zijn.
- B. Met het oog op efficiency:
 - Hoogte van het subsidiebedrag.
 - In welke mate de subsidie bijgedragen heeft aan het aan het bereiken van de doelgroepen, doelen en prestatievoorwaarden.

Hiervoor worden de verzamelde gegevens vanuit de deelvragen gebruikt van Hoofdstuk 4. De deelvragen zijn:

1. Wat zijn de in het gemeentelijk beleid te onderscheiden doelen en wat zijn de beoogde doelgroepen voor de subsidieverlening?
2. Aan welke activiteiten besteden de instellingen de ontvangen subsidies?
3. Welke bijdrage leveren de subsidies aan de doelen?
4. In hoeverre profiteren verschillende groepen van de Hengelose bevolking van de verstrekte subsidies?

Subparagraaf 5.1.1. gaat in op de effectiviteit 5.1.2 in op de efficiency. Tot slot zal er in paragraaf 5.1.3 op ingegaan worden of de gemeente Hengelo op een goede wijze geïnformeerd wordt door de instellingen.

5.1.1 Effectiviteit

5.1.1.1 Prestatievoorwaarden en doelen

Nr.	Instelling	Prestatie- Voorwaarden*	Doelen**
1.	Scala Welzijnsinstellingen	Nvt	Voldaan
2.	Stichting Bibliotheek Hengelo	Voldaan	Voldaan
3.	Stichting Metropool	Voldaan	Voldaan
4.	Stichting Muziekschool Hengelo e.o.	Voldaan	Voldaan
5.	Stichting Crea	Voldaan	Voldaan
6.	Rabothheater Hengelo	Voldaan	Voldaan
7.	Museum HEIM	Voldaan	Voldaan
8.	AkkuH	Voldaan	Voldaan

*/** Voor een uitgebreidere specificering hiervan wordt verwezen naar paragraaf 4.3.

De instellingen hebben voor het merendeel aan de prestatievoorwaarden voldaan. De specifiek gestelde doelen aan de instellingen zijn door de instellingen bereikt. Deze doelen dragen bij aan de algemeen geldende doelen voor het beleidsterrein culturele instellingen. Voor Scala geldt dat ze niet aan alle gestelde doelen hebben voldaan of hebben kunnen voldoen omdat de gestelde termijn nog niet verstreken is. Zij hebben wel een bijdrage geleverd aan het welzijn van de bevolking en mensen hebben deel kunnen nemen aan de verschillende aangeboden activiteiten.

5.1.1.2 Doelgroepen

De gemeente Hengelo heeft als doelgroep alle inwoners van de gemeente Hengelo.

De acht instellingen bereiken samen alle leeftijdscategorieën van de bevolking. Zij bieden ieder op hun eigen gebied cursussen, voorstellingen, projecten en exposities aan. Sommige activiteiten zijn daarbij gericht op een bepaalde doelgroep, zoals kinderen van basisscholen, volwassenen, laaggeletterden, allochtone vrouwen of kunstenaars.

Het is moeilijk te bepalen of mensen niet zouden deelnemen aan de activiteiten als er geen subsidies verstrekt zouden worden. Stel voor dat de tarieven voor muziekles zouden worden verhoogd in verband met het wegvallen van de subsidiegelden. Wanneer de ouders van de kinderen, die les krijgen op de Muziekschool, zou worden gevraagd of ze hun kind dan nog steeds op muziekles zouden doen, zullen de meesten waarschijnlijk 'nee' antwoorden, omdat de situatie met subsidiegelden voordeliger voor ze is. Er wordt niet geregistreerd of er arme of rijke kinderen op muziekles zitten. Daarom kunnen we in dit onderzoek alleen beoordelen of verschillende leeftijdscategorieën of bepaalde doelgroepen profiteren van het aanbod van de instellingen.

5.1.1.3 Activiteiten

De instellingen hebben een ruim aanbod van activiteiten op verschillende terreinen ontplooid. De Bibliotheek, Metropool, Muziekschool, Crea, Rabothheater, HEIM en AkkuH zijn zeer concreet in:

- De vermelding van de verrichte activiteiten
- Het benoemen van de hoeveelheid activiteiten
- Hoeveelheid van deelnemers en/of bezoekers.

Bij Scala is het niet altijd even duidelijk welke activiteiten zijn verricht. Dit komt waarschijnlijk doordat zij verschillende subdoelen nastreeft per DAP-kaart en omdat mede-

werkers en vrijwilligers de DAP-kaarten niet uniform invullen. Op het DAP-kaarten-systeem vindt geen kwaliteitscheck plaats hoe de kaarten zijn ingevuld. Daarom kunnen te bereiken doelen zowel concreet als globaal omschreven worden. Daarnaast zijn niet alle verrichte activiteiten opgenomen.

5.1.1.4 Het DAP-Kaartensysteem

Het systeem van DAP-kaarten is niet voor niets al discussie geweest van menig debat. Het systeem geeft wel overzicht in de beoogde doelen en doelgroepen, maar het systeem kent tekortkomingen als het gaat om inzicht in bereikte doelen, doelgroepen en resultaten. Daarnaast is niet elke DAP-kaart op dezelfde wijze opgesteld. Voor Wijkgericht en Stedelijk Jongerenwerk waren de doelen hetzelfde als de beoogde resultaten, terwijl er voor Roza beoogde resultaten waren opgesteld om bepaalde doelen te behalen. Ook de evaluatie per DAP-kaart verschilt behoorlijk. Roza beschrijft concreet wat ze gedaan hebben, hoeveel ze gedaan hebben en wie ze bereikt hebben. Stedelijk Jongerenwerk en WijkNetwerk waren hierin niet helder. Deze evaluaties bestonden uit vrij lange verhalen, die inhoudelijk geen concrete informatie bevatte. Juist door de enorme omvang van de subsidie van Scala moet er een beter inzicht in doel- en doelgroepbereiking worden gecreëerd. Door het beter gaan opstellen van prestatievoorwaarden zou er transparantie gecreëerd kunnen worden.

5.1.2 Efficiency

Het merendeel van het geld wordt uitgegeven aan personeelslasten en activiteitenlasten. Verschillende contactpersonen van de gemeente Hengelo gaven aan dat de personeelslasten een indicatie zijn voor de doelbereiking, aangezien deze lasten ten behoeve van de verrichting van de activiteiten zijn. Dit is aanname. Het zou kunnen zijn dat het personeel wel fysiek aanwezig is, maar niet datgene doet wat specifiek bijdraagt aan de bereiking van de doelen die de gemeente Hengelo vraagt. Het kan ook een bijdrage zijn aan de andere doelen van de instellingen.

Daarnaast hebben de Bibliotheek, Metropool en de Muziekschool hoge huisvestingslasten. Dat komt mede doordat de instellingen in gebouwen zijn gesitueerd, die een bijdrage leveren aan de uitstraling van de stad. Ook Crea heeft hoge huisvestingslasten. Dit komt voornamelijk door de hoge stookkosten. Zij zijn in een verouderd gebouw gevestigd. Dit is bekend bij de gemeente Hengelo en daar wordt een oplossing voor gezocht.

Het is niet eenvoudig om exact na te gaan wat er voor de subsidiegelden verricht is. Dit heeft te maken met dat er geen 1 op 1 vertaling is van inkomsten en uitgaven van een instelling. Wel kan onderzocht worden wat de instellingen in het algemeen verricht hebben. Subsidies dragen bij aan het algemene doel van de instelling. Ze zijn een grote bron van inkomsten voor de instellingen. Zonder de subsidies kan een instelling aanzienlijk minder activiteiten verrichten.

Tot slot bleek tijdens het onderzoek Scala een ietwat vreemde eend in de bijt te zijn. Scala is een welzijnsinstelling, gericht op de continuering en verbetering van het welzijn van de bevolking, terwijl de overige zeven instellingen gekenmerkt zijn als 'culturele kernvoorzieningen', gericht op scholing en vorming van de bevolking in de diverse kunst- en cultuurdisciplines. Scala werkt daarnaast met een ander systeem dat aandacht verdiend om doorontwikkeld te worden.

5.1.3 Het informeren van de gemeente Hengelo door de instellingen

In het algemeen is de gemeente Hengelo goed op de hoogte van de verrichte activiteiten en bereikte doel- en doelgroepen van de instellingen. Dat komt voornamelijk doordat de instellingen een jaarverslag moeten indienen. Deze bestaat uit een inhoudelijk en een financieel

jaarverslag. Dit verslag moet worden voorzien van een jaarrekening, een balans met toelichting en een accountantsverklaring. Wanneer dit in orde is, worden de subsidies voor dat jaar definitief toegekend. De gemeente Hengelo heeft goed toezicht op de instellingen en de instellingen dragen hun steentje bij aan de beoogde doelen en doelgroepen van het gemeentelijk beleid.

In de interviews met de gemeentelijke contactpersonen bleek dat zij regelmatig met de instellingen gesprekken voeren en dat ze af en toe een activiteit bezoeken om te kijken waar de instellingen zich mee bezig houden. Een ander positief punt is dat niet één contactpersoon jarenlang dezelfde instelling heeft. Na een x aantal jaar krijgt de instelling een ander contactpersoon. Daardoor blijft de relatie tussen de gemeente Hengelo en de instellingen professioneel.

5.2 Aanbevelingen

- Uit het onderzoek blijkt dat subsidies een positief effect hebben. Daarom wordt er aanbevolen om het beleid rondom subsidies te continueren.
- Scala als een aparte instelling te behandelen in zowel aanvraag van subsidies als de evaluatie van beleid.
- Voor Scala het systeem van DAP-kaarten verder te preciseren. Denk hierbij aan:
 - Concrete doelen formuleren op elke DAP-Kaart. Hiervoor kan gebruik gemaakt worden van SMART-doelen, SMART staat voor Specifiek, Meetbaar, Acceptabel, Realistisch en Tijdgebonden.
 - Prestatievoorwaarden expliciet benoemen.
 - Benoemen aan welke doelen van het gemeentelijk beleid de DAP-kaart moet bijdragen.
 - Te bereiken doelgroepen expliciet benoemen.
- Evalueren of de prestatievoorwaarden, zoals deze zijn opgesteld door de gemeente Hengelo, daadwerkelijk bijdragen aan doelbereiking van het gemeentelijk beleid.
- Plan-do-check-act cirkel opstellen voor het doorontwikkelen van evaluatie van beleid. Dit zodat evaluatiecriteria doorontwikkeld kunnen worden.
- Verder onderzoek uit te voeren naar neveneffecten van opgesteld gemeentelijk beleid.
- Met instellingen specifieke afspraken maken welke doelgroepen zij dienen te bereiken. Hiervoor moet het gemeentelijke beleid ook specifiekere zijn. Wat wil je stimuleren en hoe wordt dat gemeten.
- Als gemeente Hengelo een algemene voorwaarde stellen dat binnen organisaties, die meer dan 1 miljoen subsidie krijgen, een rol wordt gedefinieerd die zich bezig houdt de verantwoording van subsidie. Hiermee wordt kwaliteitsborging gestimuleerd.
- Gemeente Hengelo een raamwerk laten ontwikkelen zodat ze op basis daarvan subsidies kan laten aanvragen en toekennen. Hiermee wordt het toekennen van subsidiebedragen geobjectiveerd en onderbouwd op basis van de doelen in het gemeentelijk beleid. Indien bepaalde doelen belangrijker zijn zouden die een wegingsfactor mee kunnen krijgen. Op basis van het totale aantal punten kunnen instellingen subsidie ontvangen.

	Gemeentelijk beleid		
Instelling	Doel (evt. wegingsfactor)	Doel (evt. wegingsfactor)	Totale punten
Instelling A			
Instelling B			

- Het ontwikkelen van een vast sjabloon door de gemeente Hengelo waarop instellingen rapporteren aan de gemeente Hengelo of zij voldoen aan de prestatievoorwaarden zoals deze door de gemeente Hengelo aan hen zijn opgedragen. Dit sjabloon dient aan te sluiten bij het bovenstaande raamwerk en het reeds gebruikte sjabloon in het programma Culturele kernvoorzieningen. Dit geeft de gemeente Hengelo sneller inzicht in de gegevens en bovendien bevordert het de onderlinge vergelijking tussen instellingen.

Literatuur

Algemene Rekenkamer I (2011, oktober 13). *Handreiking effectevaluatie subsidies*. Verkregen van <http://www.rekenkamer.nl/dsresource?type=pdf&objectid=arbeeder:152760&versionid=&subjectname=>

Algemene Rekenkamer II (2011, oktober 13). *Leren van subsidie-evaluaties* (Rapport 33 034, nr. 1). Verkregen van http://www.rekenkamer.nl/Publicaties/Onderzoeksrapporten/Introducties/2011/10/Leren_van_subsidie_evaluatie

Amelsvoort, P. van (2007). *Als het hek van de dam is, lopen de schapen overal*. Nijmegen: Thieme Mediacenter.

Bressers, J.Th.A. (2003). Evaluatie van beleid. In A. Hoogerwerf, *Overheidsbeleid: in een inleiding in de beleidswetenschap* (166-183). Alphen aan den Rijn: Kluwer.

Bruijn, H. de (2006). *Prestatiemeting in de publieke sector*. Den Haag: Lemma.

Gemeente Hengelo (2006). *Algemene Subsidieverordening 2006*.

Gemeente Hengelo (2008, januari). *Programma subsidiëring culturele Instellingen 2009*.

Huigen, J. & Thaens, M. (1994). Evaluatie van informatie- en communicatietechnologie. In A. Zuurmond et al., *Informatisering in het openbaar bestuur* (p.99-101).

Mol, N. (2008). *Bedrijfseconomie voor de collectieve sector*. Bussum: Coutinho.

Rekenkamer Leeuwarden (2011, oktober). *Subsidiebeleid Rekenkamer Leeuwarden*. Verkregen van http://www.leeuwarden.nl/sites/leeuwarden.nl/files/images/eindrapportage_subsidiebeleid_gemeente_leeuwarden_website.pdf

Vugt, G.W.M. van (1997). *Budgetsubsiëring in theorie en praktijk: handleiding voor doelmatig gebruik van subsidies*. Alphen aan den Rijn: Samson HD Tjeenk Willink.

Bijlage I: Subsidiebedrag, doelgroepen, doelen en prestatievoorwaarden per instelling

I.1. Scala

Subsidiebedrag: €2.219.272. Aanvullende subsidieverzoeken: €371.602 en €91.623. Vervolgens een correctie van €40.800. Daarna aanvullend: €120.652. De 4 uitgekozen DAP- kaarten hebben samen een subsidiebedrag van € 1.216.606.

Wijknetwerk	
Subsidiebedrag	€ 389.812
Doelgroepen	Kinderen van 0-12 jaar en hun ouders in stadsdeel Noord, Midden en Zuid.
Doel	Het creëren van ontwikkelingsmogelijkheden en het wegnemen van factoren die en belemmering vormen voor een maximale ontplooiing van kinderen en jeugdigen, door het uitvoeren van een breed programma voor 0-12 jarigen en hun ouders.
Beoogde resultaten	1. Ontwikkeling WijkNetwerk 0-12: uitwerking van het brede school concept. 2. Financiën, communicatie en PR: financiën zijn kloppend, communicatie moet volgens plan verlopen, stuurgroep op de hoogte houden en contacten met andere organisaties dienen onderhouden te worden. 3. Proces aansturing wijknetwerk partners: projecten uit het werkplan volgens planning laten verlopen. 4. Samenhangend aanbod: zorg dragen voor een samenhangend aanbod, dat aansluit op de behoefte van de doelgroep.

Activiteitenprogramma vrouwen in kwetsbare posities (Roza)	
Subsidiebedrag	€ 141.994
Doelgroepen	Alle vrouwen in Hengelo, met name vrouwen in kwetsbare posities en van allochtone afkomst.
Doel	Vrouwen in Hengelo motiveren, stimuleren en ondersteunen zich te ontplooien en te ontwikkelen. Door een doorgaande lijn van (laagdrempelige) ontplooiing activiteiten aan te bieden in combinatie met individuele begeleiding krijgen vrouwen meer mogelijkheden en kansen richting arbeid, vrijwilligerswerk of maatschappelijke participatie.
Beoogde resultaten	1. Individuele begeleiding: Activiteiten worden uitgevoerd door deelnemers waarbij deze werkzaamheden een onderdeel van hun individuele traject zijn. De koffie-en-thema ochtenden worden in 7 wijken aangeboden, omvatten 30 bijeenkomsten waarvan 7 met een thematische vulling. Tenminste 15 vrouwen bezoeken een bijeenkomst. Met 8 vrouwen is een bijeenkomst de start van een participatie traject. Streefaantal voor de fietslessen is 25-30 lessen met minimaal 5 en maximaal 9 vrouwen per les. Het Vrouwencentrum biedt 4 keer per week groepsactiviteiten gericht op interculturele ontmoeting aan die door minimaal 8 en maximaal 25 vrouwen worden bezocht. Het Vrouwencentrum is gedurende 40 weken 5 ochtenden per week geopend en is bereikbaar via telefoon of internet. In totaal kunnen ongeveer 35 vrouwen vanuit het vrouwencentrum begeleidt worden in een maatschappelijk participatie traject. 2. Groepsgerichte begeleiding: vrouwen in groepsverband begeleiden ten behoeve van hun persoonlijke ontwikkeling. 3. Begeleiding kerngroep: begeleiding van de kerngroep resulteert in een steeds zelfstandiger wordende groep vrijwilligers. 4. Vrouwencentrum Hengelo: het centrum wordt een begrip op het gebied van participatie en ontwikkeling.

Wijkgericht Jongerenwerk	
Subsidiebedrag	€ 395.519
Doelgroepen	Jongeren van 10 t/m 16 jaar die in een (dreigende) kwetsbare positie zitten.
Doel	-
Beoogde resultaten	1. Vanaf 2010 is er zowel in ieder stadsdeel als stedelijk een activiteitenprogramma dat aansluit bij de behoefte van de doelgroep. 2. In 2014 is er in alle 10 Hengelose wijken en stedelijk een jeugdactiviteitencommissie actief. 3. In 2014 is 25% van de bezoekers actief betrokken als vrijwilliger. 4. In 2014 kent 90% van de Hengelose jongeren het Centrum voor Jeugd en Gezin. 5. In 2010 voert het jongerenwerk per stadsdeel minstens 10 activiteiten uit (verspreid over dat stadsdeel) die expliciet gericht zijn op het bevorderen van een gezonde leefstijl. 6. Vanaf 2010 maakt het jongerenwerk jaarlijks afspraken met betrekking tot het informeren, afstemmen en samenwerken met betrokken netwerkpartners zoals de politie, de wijkwelzijnsvoorzieningen en stadstoezicht.

Stedelijk Jongerenwerk	
Subsidiebedrag	€ 289.281
Doelgroepen	Jongeren van 12 tot 23 jaar die in een (dreigende) kwetsbare positie zitten.
Doel	-
Beoogde resultaten	1. Vanaf 2010 is er zowel in ieder stadsdeel als stedelijk een activiteitenprogramma dat aansluit bij de behoefte van de doelgroep. 2. In 2014 is er in alle 10 Hengelose wijken en stedelijk een jeugdactiviteitencommissie actief. 3. In 2014 is 25% van de bezoekers actief betrokken als vrijwilliger. 4. In 2014 kent 90% van de Hengelose jongeren het Centrum voor Jeugd en Gezin. 5. In 2010 voert het jongerenwerk per stadsdeel minstens 10 activiteiten uit (verspreid over dat stadsdeel) die expliciet gericht zijn op het bevorderen van een gezonde leefstijl. 6. Vanaf 2010 maakt het jongerenwerk jaarlijks afspraken met betrekking tot het informeren, afstemmen en samenwerken met betrokken netwerkpartners zoals de politie, de wijkwelzijnsvoorzieningen en stadstoezicht.

I.2. Bibliotheek

Subsidiebedrag	€ 2.661.071
Doelgroepen	Hengelose scholieren Hengelose bevolking
Doelen	• Het samenstellen van en zorg dragen voor een kwalitatief goede, actuele en brede mediacollectie ten behoeve van de uitleen. • Het bereikbaar en toegankelijk maken van de mediacollectie voor de Hengelose bevolking. • Het - zowel fysiek als digitaal - beschikbaar stellen van informatie op het gebied van cultuur, welzijn, educatie en recreatie. • Het scheppen van mogelijkheden voor het stimuleren van de Hengelose bevolking om kennis te nemen van en deel te nemen aan cultuur, met het accent op literatuur en leesbevordering.
Prestatie-voorwaarden	1. Het aantaluren openstelling per weke bedraagt tenminste 41 uur voor de centrale bibliotheek en ten minste 20 uur voor de dependance in het KulturhusHasselo. 2. Het aantal ingeschreven leden bedraagt tenminste 22.000; het aantal bezoeken tenminste 350.000. 3. U ontwikkelt initiatieven op het gebied van cultuureducatie, door het ontwikkelen van een aanbod voor en het onderhouden van contacten met de scholen in Hengelo binnen de kaders van ons subsidieprogramma Cultuur en School. 4. U draagt zorg voor tenminste 20 educatieve projecten. 5. U draagt zorg voor een adequate afstemming en samenwerking met de overige culturele instellingen in Hengelo.

I.3. Metropool

Subsidiebedrag	Eerste instantie: € 349.440 exploitatie en €636.490 huurlasten Herzien naar: €392.601 voor de exploitatie en €636.490 huurlasten
Doelgroepen	Hengelose scholieren Amateur-musici Hengelose bevolking.
Doelen	• Programmering en marketing van aanbod op het gebied van hedendaagse muziek(vormen), waaronder pop, rock, dance, niet-westerse muziek en cross-overs. • Het verhuren van oefenruimten en het bieden van een podium aan amateur-musici. • Het scheppen van mogelijkheden voor en het stimuleren van de Hengelose bevolking om kennis te nemen van en deel te nemen aan kunst en cultuur, met het accent op hedendaagse muziek(vormen).
Prestatie-voorwaarden	1. U organiseert tenminste 150 publieksactiviteiten binnen de in deze beschikking geformuleerde doelstelling, het aantal bezoeken bedraagt tenminste 35.000. 2. U ontwikkelt initiatieven op het terrein van cultuureducatie, door het ontwikkelen van een aanbod voor en het onderhouden van contacten met de scholen in Hengelo. 3. Het aantal verhuringen van de oefenruimten bedraagt tenminste 1.000. 4. U draagt zorg vooreen adequate afstemming en samenwerking met de overige culturele instellingen in Hengelo.

I.4. Muziekschool

Subsidiebedrag	€ 596.475 en een eenmalig bedrag van € 50.000 bedoelt als tegemoetkoming in het voorzienbare tekort over 2010.
Doelgroepen	Leerlingenensembles Hengelose amateurkunstenaars Hengelose bevolking.
Doelen	• Programmering en marketing van cursusaanbod op het gebied van algemene muzikale vorming. • Het bevorderen van samenspel door de vorming van leerlingenensembles. • Het aanbieden van cursussen tegen gereduceerd tarief in het kader van de HaFa-regeling. • Het ondersteunen van Hengelose amateurkunstinitiatieven op het gebied van vocale en instrumentale muziek. • Het scheppen van mogelijkheden voor en het stimuleren van de Hengelose bevolking om kennis te nemen van en deel te nemen aan cultuur, met het accent op klassieke en lichte muziek.
Prestatie-voorwaarden	1. Het aantal wekelijkse klokuren bedraagt 580. 2. Het gemiddeld aantal leerlingen per klokuur bedraagt 2,6. 3. Het aantal ingeschreven leerlingen voor het cursusjaar bedraagt 2000. 4. Het aantal leerlingen voor kortlopend cursusaanbod bedraagt 500. 5. U ontwikkelt initiatieven op het terrein van cultuureducatie. 6. U draagt zorg voor een adequate afstemming en samenwerking met de overige culturele instellingen in Hengelo.

I.5. Crea

Subsidiebedrag	€ 446.270
Doelgroepen	Hengelose scholieren Hengelose amateurkunstenaars Hengelose bevolking
Doelen	• Programmering en marketing van cursusaanbod op het gebied van algemene kunstzinnige vorming, waaronder beeldende kunst en vormgeving, dans en toneel. • Het onderhouden van contacten met Hengelose amateurkunstinitiatieven op het gebied van beeldende kunst, dans en toneel. • Het scheppen van mogelijkheden voor een het stimuleren van de Hengelose bevolking om kennis te nemen van en deel te nemen aan cultuur, met het accent beeldende kunst en vormgeving, dans en toneel.
Prestatie-voorwaarden	1. Het aantal ingeschreven cursisten bedraagt 1200. 2. Het aantal cursussen bedraagt 125. 3. Het totale cursusaanbod bestaat voor 40% uit danscursussen en voor 60% uit overige cursussen. 4. U ontwikkelt initiatieven op het terrein van cultuureducatie, door het ontwikkelen van een aanbod voor en het onderhouden van contacten met de scholen in Hengelo. 5. U draagt zorg voor een adequate afstemming en samenwerking met de overige culturele instellingen in Hengelo.

I.6. Rabotheater

Subsidiebedrag	€ 1.220.311
Doelgroepen	Hengelose scholieren amateurkunstenaars amateurkunstorganisaties Filmliga Hengelose bevolking.
Doelen	• Programmering en marketing van aanbod op het gebied van professionele podiumkunsten, waaronder toneel (klassiek en modern), jeugdtheater, cabaret, musical, opera en klassieke muziek. • Programmering van schoolvoorstellingen. • Planning van amateurkunstvoorstellingen en verhuring tegen gereduceerde tarieven van zalen en bijbehorende faciliteiten aan Hengelose amateurkunstorganisaties en scholen. • Samenwerking met de Filmliga ten behoeve van programmering en marketing van filmvoorstellingen en het beschikbaar stellen van de filmzaal ten behoeve van de Filmliga. • Samenwerking met derden ten behoeve van de programmering en marketing van kamermuziek- en jazzconcerten. • Het scheppen van mogelijkheden voor het stimuleren van de Hengelose bevolking om kennis te nemen van en deel te nemen aan cultuur, met het accent op theater.
Prestatie-voorwaarden	1. Het aantal voorstellingen bedraagt tenminste 175 en het aantal bezoekers tenminste 65.000. 2. De gemiddelde bezettingsgraad bedraagt 65%. 3. U draagt zorg voor tenminste 15 schoolvoorstellingen en tenminste 25 amateurkunstvoorstellingen. 4. U ontwikkelt initiatieven op het terrein van cultuureducatie, door het ontwikkelen van een aanbod voor en het onderhouden van contacten met de scholen in Hengelo binnen de kaders van ons subsidieprogramma Cultuur en School. 5. U draagt zorg voor een adequate afstemming en samenwerking met de overige culturele instellingen in Hengelo.

I.7. Heim

Subsidiebedrag	€ 260.790
Doelgroepen	-
Doelen	• Het conserveren en onderzoeken van de industriële cultuurhistorische geschiedenis van Hengelo. • Programmering en publiciteit van permanente, wisselende en tijdelijke exposities op het gebied van het industrieel cultureel erfgoed van Hengelo. • Het bij een breed publiek bewustmaken van de industriële en cultuurhistorische ontwikkeling van Hengelo, via daarop gerichte educatieve projecten.
Prestatie-voorwaarden	1. Het aantal bezoekers bedraagt minimaal 18.000. 2. Het aantal educatieve projecten bedraagt minimaal 2.

I.8. Akkuh

Subsidiebedrag	€ 489.680
Doelgroepen	Diverse programma's op scholen, op de AkkuH-locatie in samenwerking met scholen voor - onderwijs, middelbaar onderwijs, en wijk- en buurtorganisaties alsmede de bibliotheek. Educatieve tentoonstelling in samenwerking met de Hogeschool Edith Stein. Bij een van de tentoonstellingen worden scholieren van 16/17 jaar betrokken als zogenaamde 'peer'-groep. De leerlingen worden, in het kader van een maatschappelijke stage, vanaf de eerste fase van de opzet van de tentoonstelling betrokken bij de inrichting van een bij die tentoonstelling passend educatief programma. De bedoeling hiervan is na te gaan op welke wijze kunsteducatieve projecten op het gebied van beeldende kunst meer aansluiten bij de belevingswereld van hun leeftijdsgenoten met als doel beeldende kunst ook bij deze leeftijdscategorie op een hedendaagse wijze onder de aandacht te brengen. Hengelose scholieren, Hengelose bevolking.
Doelen	• Programmering en marketing van aanbod op het gebied van hedendaagse beeldende kunst en vormgeving. • Het scheppen van mogelijkheden voor en het stimuleren van de Hengelose bevolking om kennis te nemen van en deel te nemen aan cultuur, met het accent op beeldende kunst en vormgeving.
Prestatie-voorwaarden	1. AkkuH is tenminste 23 uur per week voor publiek toegankelijk. 2. Haar expositieprogramma bestaat uit minimaal 8 tentoonstellingen per jaar. 3. Het aantal bezoekers bedraagt tenminste 8000. 4. Het aantal abonnees van de Kunstuitleen bedraagt minimaal 400. 5. AkkuH organiseert minimaal 1 kunsteducatieactiviteit per jaar. 6. Het kunsteducatieprogramma richt zich op 'leren zien'. 7. AkkuH draagt zorg voor een adequate afstemming en samenwerking met de overige culture instellingen in Hengelo.

Bijlage II: Overzicht staat van baten en lasten per instelling

De exploitatierekeningen zijn overgenomen, zoals ze staan vermeld in de jaarrekening van de desbetreffende instelling.

II.1. Scala

Baten en lasten totaal	Bedrag in €
Subsidies	3.336.874
Deelnemersbijdragen	18510
Verhuuropbrengsten	41.543
Buffetopbrengsten	6.082
Overige opbrengsten	66.850
Diverse baten	108.331
Doorberekening kosten derden	742.474
Totale baten	4.320.655
Personeelskosten	3.127.943
Overige personeelskosten	227.068
Afschrijvingskosten	59.399
Huisvestingskosten	305.027
Organisatiekosten	256.037
Activiteitskosten	231.582
Inkopen buffet	6.628
Diverse lasten	61.100
Totale lasten	4.274.784
Financiële baten en lasten	2.052
Exploitatieresultaat	47.923

Baten en lasten per DAP-kaart Scala	WijkNetwerk	Wijkgericht Jongerenwerk	Stedelijk Jongerenwerk	Roza
Subsidies	394.274	395.519	289.281	156.964
Totale baten	402.200	395.779	293.990	163.320
Personeelslasten	342.988	365.805	160.568	114.163
Huisvestingskosten	0	70	111.671	17.434
Overige materiële kosten	0	159	4.043	1112
Kapitaalkosten	0	0	3.477	0
Activiteit kosten	64.439	9.063	17.681	25.908
Totale lasten	407.427	375.097	297.440	158.617
Resultaat	-5.227	20.682	-3.450	4.703

II.2. Bibliotheek

Baten en lasten	Bedrag in €
Subsidies	2.661.071
Inkomsten van klanten	453.586
Overige baten	224.241
Totale baten	3.338.898
Personeelskosten	1.684.476
Kosten collectie	265.893
Huisvestingskosten	266.513
Algemene kosten	559.198
Afschrijvingen en rente investeringen	609.540
Totale lasten	3.385.620
Resultaat	-46.722

II.3. Metropool

Baten en lasten	Bedrag in €
Subsidies	1.029.090
Totale baten	1.495.568
Inkoopwaarde van de omzet	-150.436
Brutowinst	1.345.132
Directe en indirecte productiekosten	589.006
Lonen en salarissen	336.986
Sociale lasten en pensioenlasten	77.961
Overige personeelskosten	11.273
Afschrijvingen op materiële vaste activa	61.083
Overige bedrijfskosten	189.806
Totale lasten	1.266.565
Baten minus lasten	78.567
Rentelasten en soortgelijke kosten	-37.413
Exploitatiesaldo vóór belastingen	41.154
Belastingen exploitatiesaldo	-
Exploitatiesaldo na belastingen	41.154

II.4. Muziekschool

Baten en lasten	Bedrag in €
Subsidies	1.630.069
Opbrengst lesgelden	452.000
Opbrengst projecten	-5.450
Bijdrage overige dienstverlening	30.131
Overige baten	3.158
Totale baten	2.109.943
Personeelslasten	1.637.856
Personeel gebonden kosten	33.830
Huisvestingskosten	321.660
Algemene kosten	102.067
Kapitaallasten	48.511
Muzieklessen	41.328
Overige dienstverlening	7.732
Overige lasten	5.072
Totale lasten	2.198.054
Baten minus lasten	-88.111
Rentebaten en - lasten	19.427
Exploitatieresultaat	-68.684

II.5. Crea

Baten en lasten	Bedrag in €
Subsidies	517.477
Cursusgelden	206.068
Projecten	90.846
Overige opbrengsten	3.067
Totale baten	817.457
Personeelskosten	310.103
Huisvestingskosten	143.902
Organisatiekosten	116.139
Specifieke kosten	274.563
Uitgaven projecten	14.029
afschrijvingen	14.802
Totale lasten	873.538
Baten minus lasten	-56.081
Buitengewone baten en lasten	5.832
Exploitatieresultaat	-50.249

II.6. Rabotheater

Baten en lasten	Bedrag in € 2009-2010	Bedrag in € 2010-2011
Voorstellingen professioneel entree-gelden	1.181.708	1.169.258
Voorstellingen professioneel theater-toeslagen	198.516	159.614
Films	2.540	1.326
Verhuur horeca ruimten exploitant	63.161	145.341
Verhuur zalen commercieel	98.879	171.027
Verhuur amateurverenigingen	58.609	78.255
Subsidie stichting 4 oost	-	75.000
Doorbelaste diensten	34.048	10.000
Opbrengst foyers	27.816	-
Overige opbrengsten	15.060	16.595
Resultaat deelneming VOF horeca	-160.131	-
Totale baten	1.520.206	1.826.416
Eigen voorstellingen kosten artiesten	1.112.273	1.105.610
Eigen voorstellingen doorbelasting pauzedrankje	70.873	-
Films	390	269
Salarissen en sociale lasten (Schouw-burg)	36.974	36.154
Doorberekende salarissen en sociale lasten (exploitatie)	676.496	674.348
Overige personeelskosten	49.210	60.418
Huisvestingskosten	412.763	474.163
Publiciteit/promotie	59.363	59.005
Kosten Raad van Toezicht	125	98
Overige algemene kosten	161.074	141.515
Afschrijvingen	115.727	95.134
Renten	170.433	174.720
Dotatie voorziening GO	120.000	120.000
Inkoopwaarde horeca	-	-
Onvoorzien	-	59.152
Totale lasten	2.985.701	3.000.585
Exploitatieresultaat	-1.465.495	-1.174.169
Gemeentelijke subsidie	1.264.942	1.210.854
Vennootschapsbelasting, aandeel in resultaat VOF	5.754	-
Resultaat	-206.307	36.685

N.B.: Het subsidiebedrag voor 2010 is vastgesteld op €1.220.311. Het Rabotheater werkt met seizoenen en dat betekent dat dit bedrag verdeeld wordt over de seizoenen 2009-2010 en 2010-2011.

II.7. Heim

Baten en lasten	Bedrag in €
Subsidies	270.000
Sponsorbijdragen	190.000
Opbrengsten museum	170.000
Projectbijdragen	64.000
Totale baten	694.000
Personeelskosten	314.000
Afschrijvingen	5.000
Overige kosten	317.000
Totale lasten	636.000
Resultaat	58.000

II.8. Akkuh

8. Baten en lasten	Bedrag in €
Subsidies	663.593
Omzet	132.625
Totale baten	796.218
Inkoopwaarde omzet	15.614
Personeelskosten	269.204
Afschrijvingen	74.895
Huisvestingskosten	129.184
Verkoopkosten	12.982
Algemene kosten	39.848
Tentoonstellingskosten	230.112
Kunsteducatieve tentoonstelling	5.490
Afwaardering kunstcollectie	0
Totale lasten	777.356
Resultaat	18.862
Rente baten	1.055
Rente lasten	-18.454
Financiële baten en lasten	-17.399
Exploitatiesaldo	1.463

Bijlage III: Interviews met de contactpersonen van de gemeente per instelling

III.1. Scala

Nr.	Vraag	Antwoord
1.	Is het subsidiebedrag besteed aan de doelen voor de betreffende instelling?	De gemeente Hengelo krijgt van Scala afrekeningen per DAP-kaart. <u>Wijknetwerk</u>: wel, zelfs meer uitgegeven dan ze gekregen hebben. <u>Roza</u>: heeft 4.000 over. <u>Wijkgericht Jongerenwerk</u>: ja, heeft ook meer uitgegeven dan ontvangen. Deze DAP-kaart heeft tijdelijk extra DAP-kaart gehad in verband met flexibele inzet van werknemers. <u>Stedelijk Jongerenwerk</u>: ook iets meer uitgegeven dan ontvangen. Elk jaar worden de DAP-kaarten geëvalueerd en wordt bepaald hoe het geld ingezet gaat worden voor het nieuwe jaar. Dat betekent een all-in kostprijs. Alleen bij Stedelijk Jongerenwerk huren ze een relatief duur pand. Om het inzichtelijk te houden geven ze daarom extra subsidie. De gemeentelijke contactpersoon gaat ervan uit dat het subsidiebedrag besteed is aan de doelen en kijkt daarbij naar de inzet van het personeel, aangezien zij acht dat de inzet van het personeel ten gunste is van de doelen.

2.	In welke mate zijn de doelgroepen bereikt?	<u>Wijknetwerk:</u> Deze DAP-kaart is tegenwoordig opgesplitst, omdat het eerst twee functies had, namelijk de opdracht om buitenschoolse activiteiten te verrichten en stimuleren van samenwerking tussen de brede scholen in Hengelo. De eerste functie, de opdracht om buitenschoolse activiteiten te verrichten is tegenwoordig de DAP-kaart Jeugdplein Hengelo. Wijknetwerk zelf is daarmee nu gericht op de samenwerking tussen de brede scholen in Hengelo. Echter, in 2010 waren deze twee functies nog samen in één DAP-kaart en daarmee hebben ze in het voorjaar 1385 kinderen en in het najaar 825 kinderen bereikt. <u>Roza:</u> Zij hebben een heel goed doelgroepbereik. Koffen en thema ochtenden hebben 140 deelnemers, bij individuele trajecten hebben ze 61 vrouwen bereikt. In totaal hebben ze 3155 bezoekers gehad in 2010. <u>Wijkgericht Jongerenwerk:</u> Ze doen veel behoeftenonderzoek gericht op de vraag welke behoeften jongeren hebben. Daarop spelen ze in waardoor ze de doelgroep jongeren goed bereiken. Ze hebben ongeveer wekelijks 200 deelnemers gehad. Elke activiteit heeft zijn eigen doel, los van de algemene doelen. Een voorbeeld is de thema avonden, waarbij jongeren geïnformeerd worden over bijvoorbeeld drugs of alcohol. <u>Stedelijk Jongerenwerk:</u> Gemiddeld 40 deelnemers per dag, maar dat zijn wel wisselende jongeren. Met een aantal activiteiten trekken ze erg veel jongeren. Of je het aantal jongeren voldoende vindt in relatie tot de doelgroep, die ongeveer 4000 jongeren betreft, kun je over discussiëren. De gemeentelijke contactpersoon denkt dat het netjes is wat ze bereiken.
	Op welke manier zijn de doelgroepen dan bereikt?	<u>Wijknetwerk:</u> Door middel van allerlei activiteiten. Er is een activiteitencoördinator, die bekijkt wat de verschillende instellingen aanbieden. Eén keer in de 2 à 3 jaar houden ze een Raadpleging met ouders en scholen, om te kijken wat zij en kinderen willen. Op basis daarvan wordt het aanbod gecreëerd. <u>Roza:</u> Ze hebben interne activiteiten bij Roza zelf, cursussen en thema bijeenkomsten. Ze begeleiden vrouwen in individuele trajecten en ze doen ook buiten Roza koffie en thema ochtenden en fietslessen. <u>Wijkgericht Jongerenwerk:</u> door middel van thema avonden, inloopavonden, soos avonden en gerichte activiteiten. <u>Stedelijk Jongerenwerk:</u> Ze zijn elke dag open. Ze zorgen ervoor dat ook vanuit de wijk jongeren een warme overdracht hebben. Ook vanuit Ambulant sturen ze jongeren door. Ze hebben een eigen pand, Radar, waar ze allerlei activiteiten doen, zowel wekelijkse als eenmalige activiteiten. Ze richten zich op 3 thema's, namelijk 'ontmoeting en participatie', 'dienstverlening en educatie' en 'belangenbehartiging'.

3.	In welke mate zijn de doelen bereikt?	<u>Wijknetwerk:</u> In hoeverre de doelen bereikt zijn is niet helemaal duidelijk. De gemeentelijke contactpersoon gaat ervan uit dat er aan het doel bijgedragen is. Kwaliteitscriteria moeten verder uitgewerkt worden. Het is bekend dat alle partijen tevreden waren, er zijn veel kinderen bereikt. Daarnaast is er een breed programma geweest. De gemeente Hengelo gaat er daarom vanuit dat dat heeft bijgedragen aan de ontwikkeling van de kinderen, maar het is een aanname en daarom lastig te bepalen, met de kanttekening of je kinderen in alle lagen van de bevolking hebt bereikt. <u>Wijkgericht Jongerenwerk:</u> Grotendeels bereikt. Het eerste doel is bereikt, want het activiteitenprogramma sluit aan bij de behoeften van de doelgroep. Het tweede doel loopt nog tot 2014 en gaat over de jeugdactiviteitencommissies. In alle tien Hengelose wijken moeten deze commissies actief zijn. In 2010 waren al 8 van de 10 commissies actief. Het derde doel, dat 25% van de bezoekers actief moet zijn als vrijwilliger in 2014, zit nu op 15%. Het is niet bekend of het vierde doel, dat 90% van de Hengelose jongeren het Centrum voor Jeugd en Gezin moet kennen, bereikt is. Over het vijfde doel, waarbij het jongerenwerk per stadsdeel minstens tien activiteiten uitvoert, die gericht zijn op het bevorderen van een gezonde leefstijl, is ook niets bekend. Het laatste doel, waarbij jongerenwerk jaarlijks afspraken maakt met betrekking tot het informeren, afstemmen en samenwerken met betrokken netwerkpartners zoals de politie, de wijkwelzijnsvoorzieningen en stadstoezicht, is moeilijk meetbaar volgens de gemeentelijke contactpersoon. Voor een groot deel zijn de doelstellingen wel behaald, maar het is voor het ene doel makkelijker meten dan voor het andere doel. <u>Stedelijk Jongerenwerk:</u> Deze DAP-kaart werkt met verschillende categorieën. Categorie 'Ontmoeting en participatie': ze zijn heel toegankelijk. Met 40 jongeren per dag hebben ze een aardig groepje jongeren bijeen. Ze organiseren veel en veel verschillende dingen, waarbij voor elk wat wils is. Categorie 'Dienstverlening en educatie': ze hebben educatieve bijeenkomsten en workshops. Categorie 'Netwerkontwikkeling en belangenbehartiging': ze werken samen met andere organisaties, maar dat is lastig meetbaar. De doelen van deze DAP-kaart komen overeen met de doelen van de DAP-kaart Wijkgericht Jongerenwerk en daar is al omschreven in welke mate ze behaald zijn. Stedelijk Jongerenwerk doet en organiseert volgens mevrouw Bui veel. <u>Roza:</u> als je kijkt naar de gemaakte afspraken zijn ze volledig bereikt. Het is zelfs zo dat ze het bijna niet meer aankunnen, vanwege de grote belangstelling en veel doorverwijzingen vanuit andere organisaties.
----	---------------------------------------	--

	Op welke manier zijn de doelen dan bereikt?	<u>Wijknetwerk:</u> Door middel van het activiteitenprogramma en door samenwerking tussen scholen en andere organisaties in de wijk. <u>Wijkgericht Jongerenwerk:</u> Ze zitten in de wijk waarbij ze inlooppunten hebben, maar ze gaan ook de wijk in om jongeren te benaderen. Ze zijn fysiek aanwezig. Ze organiseren van alles en laten jongeren organiseren. Ze maken gebruik van jongeren om andere jongeren te trekken, waarin ze steeds beter slagen. <u>Stedelijk Jongerenwerk:</u> Ze hebben een eigen pand waarmee ze jongeren trekken en waarin ze veel activiteiten kunnen organiseren. <u>Roza:</u> Door de activiteiten intern en extern.
4.	In hoeverre is er aan de prestatievoorwaarden voldaan?	Bij de DAP-kaarten zijn geen prestatievoorwaarden opgesteld. Wel zijn er doelen opgesteld en worden daarin soms ook percentages en getallen opgenomen. <u>Wijknetwerk:</u> Resultaten zijn in deze DAP-kaart redelijk abstract geformuleerd, maar de beoogde resultaten zijn voor een groot deel behaald. Het is lastig om te bekijken of deze DAP-kaart de beoogde resultaten heeft gehaald, omdat de behaalde resultaten niet altijd overeen komen met de beoogde resultaten. Daar is ook al over gesproken. Voor <u>Wijkgericht Jongerenwerk</u> en <u>Stedelijk Jongerenwerk</u> geldt dat wat er al besproken is bij vraag 3, over het bereiken van de doelen. <u>Roza:</u> Voor deze DAP-kaart stond één afspraak, namelijk dat er 35 vrouwen individueel begeleid zouden moeten worden. Roza heeft er 61 begeleid. Verder zijn ook hier geen concrete afspraken.
5.	Wat is het nut van de subsidie geweest?	<u>Wijknetwerk:</u> Dat er veel kinderen leuke activiteiten hebben kunnen doen en dat partners de samenwerking zijn aangegaan. <u>Wijkgericht Jongerenwerk:</u> je bent een stukje preventief bezig, je ontwikkelt jongeren en voorkomt dat ze gaan rondhangen. <u>Stedelijk Jongerenwerk:</u> hier geldt hetzelfde als bij Wijkgericht Jongerenwerk <u>Roza:</u> Het nut van de subsidie is om juist ook deze vrouwen te motiveren en te stimuleren om actief bezig te zijn in de samenleving. Het is vaak een groep vrouwen waar je veel aan kunt hebben ook in relatie tot opvoeden van hun kinderen. Het is ook van belang om de oudere vrouwen uit huis halen, om ook hun actief bezig te laten zijn.

	Wat is het belang van het subsidiëren voor de gemeente?	<u>Wijknetwerk:</u> De gemeente Hengelo wil graag juist in brede zin de kinderen bereiken. Hengelo richt zich erg op preventie en door deze activiteiten en samen te werken kunnen de kinderen zich ontwikkelen, waardoor er later minder problemen zijn. Door preventief in te zetten en kinderen goed te ontwikkelen, krijgen ze hopelijk een goed plekje in de maatschappij en hebben ze later minder problemen. <u>Wijkgericht Jongerenwerk:</u> hier geldt hetzelfde als bij Wijknetwerk. Je probeert te voorkomen dat jongeren gaan hangen en daarmee problemen krijgt in de wijk. Maar dat is een negatieve insteek, het gaat vooral om de ontwikkeling van de jongeren. <u>Stedelijk Jongerenwerk:</u> ook hier geldt hetzelfde als bij Wijknetwerk en Wijkgericht Jongerenwerk. <u>Roza:</u> In brede zin vindt de gemeente Hengelo dat iedereen moet kunnen participeren. Het draagt bij aan de WMO doelstelling van meedoen, en uiteindelijk voorkomt dat ook latere inzet in de zorg. Door nu bepaalde dingen met welzijn op te lossen, scheelt dat voor later wanneer problemen op moeten gelost worden met zorg, iets wat ook duurder is.
	Wat is daarbij het belang voor de gemeentelijke doelbereiking?	<u>Wijknetwerk:</u> Door preventief bezig te zijn heeft de gemeente Hengelo later hopelijk minder problemen. <u>Wijkgericht Jongerenwerk:</u> Ter ondersteuning van het jeugd en jongerenwerk, zodat de doelstellingen van het beleid behaald kunnen worden. <u>Stedelijk Jongerenwerk:</u> Hier geldt hetzelfde als bij Wijkgericht Jongerenwerk <u>Roza:</u> De doelstelling van Wmo over meedoen in de samenleving.
	Wat is het belang voor de burgers van de gemeente Hengelo?	<u>Wijknetwerk:</u> Elk kind heeft belang bij een goede ontwikkeling en elke ouder heeft belang bij een goede ontwikkeling van het kind. <u>Wijkgericht Jongerenwerk:</u> Ontwikkeling voor de jongeren. Voor volwassenen een stukje ontlasting en rust in de wijk. <u>Stedelijk Jongerenwerk:</u> Hier geldt hetzelfde als bij Wijkgericht Jongerenwerk. <u>Roza:</u> vrouwen actief bezig te laten zijn.
	Is er een kosten-baten afweging beschikbaar?	Voor elke DAP-kaart is een kosten-baten afweging beschikbaar.

6.	Is het systeem van DAP-kaarten overzichtelijk?	Ja, want je weet waar het geld naar toe gaat. Het is een methodiek om te zien waar het geld naartoe gaat. Het blijft lastig om het concreet te maken met doelen en resultaten. In die zin volstaat een DAP-kaart niet altijd, want je gaat niet in op de vraag hoe en de methodiek. Overigens geven de DAP-kaarten duidelijk weer waar het geld naar toe gaat en wordt het opgesplitst per product. De gemeentelijke contactpersoon vraagt zich dan ook af of bij het hanteren van een andere methodiek wel duidelijkere doelen en resultaten zult krijgen. Met deze DAP-kaarten kun je wel goed zien wat er voor het geld gedaan is, maar zoals gezegd kun je niet goed zien of het heeft bijgedragen aan de koppeling tussen het doel en het resultaat. Voorheen konden ze niet inzien wat er gebeurde, en dat kan nu wel. Nu zie je de inzet.
----	--	--

III.2. Bibliotheek

Nr.	Vraag	Antwoord
1.	Is het subsidiebedrag besteed aan de doelen voor de betreffende instelling?	Ja, de bibliotheek heeft zijn doelen bereikt. Wat de gemeente Hengelo van ze vraagt doen ze met de subsidie. De bibliotheek werkt met scholen.
2.	In welke mate zijn de doelgroepen bereikt?	Doelgroepen zijn niet echt geformuleerd, maar 34,3% van de Hengelose bevolking is lid van de bibliotheek. Het bereik van de bibliotheek met 1 op de 3 inwoners is groot. Van 0 tot 16 worden geen lidmaatschappen gerekend, dat zijn er 11.000. Van 16 tot 18 hebben ze korting, dit wordt gewijzigd in 2014. Naast de dependance in Hasselo hebben ze een bus in Beckum, daarnaast bibliotheek aan huis (klein groepje) en ze bedienen 6 zorgcentra. Totaal aantal inwoners van die zorgcentra is 1200.
	Op welke manier zijn de doelgroepen dan bereikt?	Ze doen veel met hun website, dat is een belangrijk middel voor de bibliotheek. Ze werken ook samen met andere culturele instellingen, zo hebben ze meegedaan aan de maand van de kunst. Op deze manier profileren ze zich. Ze hebben ook een programmering in de bibliotheek. Beneden in de bibliotheek zit een leescafé, een soort ontmoetingsplek. Daarnaast worden er lezingen en kleine optredens gehouden, bijvoorbeeld in samenwerking met de Schouwburg.
3.	In welke mate zijn de doelen bereikt?	Landelijk zijn er 5 doelen, een warenhuis van kern en informatie, daar gebruiken ze digitale middelen voor. Centrum voor ontwikkeling en educatie, dat zit in mediawijsheid en leesbevordering. Encyclopedie van kunst en cultuur, gericht op verschillende cultuuruitingen. Inspiratiebron van lees en literatuur, gericht op de jeugd, leesbevordering en literatuurbevordering. Podium voor ontmoeting en debat.
	Op welke manier zijn de doelen dan bereikt?	Verschillende instrumenten, educatieve projecten. Culturele programma. Ze doen ook veel met digitalisering, heel veel gaat via de website, zoals reserveringen.

4.	In hoeverre is er aan de prestatievoorwaarden voldaan?	Uren voldoen ze aan. Ze hebben voldaan aan leden, ongeveer 27.000 leden. Het aantal bezoeken wordt geteld voor iedereen, maar dit wordt omgegooid. Deze prestatie is teveel gericht resultaten, en niet aan de onderdelen wat de bibliotheek moeten doen, maar het aantal bezoeken is 600.000. Van de educatieve projecten geen aantallen van, maar aan het leesbevorderingsproject deden 19 scholen mee en taalbevorderingsproject 20 scholen. Ze hebben ook activiteiten als Kinderboekenweek en de voorleeswedstrijd.
5.	Wat is het nut van de subsidie geweest?	Bedienen van scholen, bedienen van leners, met informatie en programma's. Het heeft een groot maatschappelijk effect. 29.000 vragen om inlichtingen. Het algemene nut is dat mensen graag in een stad wonen waar verschillende voorzieningen zijn, en een bibliotheekvoorziening wordt daarbij hoog gewaardeerd.
	Wat is het belang van het subsidiëren voor de gemeente?	Je wilt als gemeente Hengelo je inwoners een bepaald voorzieningaanbod verlenen. Binnen het culturele deel wil de gemeente Hengelo een goede basis aan voorzieningen hebben, en daar is de bibliotheek er één van.
	Wat is daarbij het belang voor de gemeentelijke doelbereiking?	De bibliotheek zorgt voor een goede infrastructuur en deelname van de bevolking. Je wilt voorzieningen hebben waardoor mensen graag hier zijn of willen komen. Als gemeente Hengelo wil je ervoor zorgen dat je een aantrekkelijke stad bent. Maatschappelijke deelname is ook gewenst door de gemeente Hengelo. De gemeente Hengelo vindt het belangrijk dat er kunst en cultuur is. Als gemeente Hengelo zorg je voor plekken waar kunst te zien en te beleven is.
	Wat is het belang voor de burgers van de gemeente Hengelo?	Veel mensen vinden het belangrijk om in een stad te wonen waar wat te doen is. Daarnaast kunnen mensen zich ontwikkelen en dat er voorzieningen zijn waaraan ze kunnen bijdragen.
	Is er een kosten-baten afweging beschikbaar?	Ja.

III.3. Metropool

De gemeentelijke vertegenwoordiger zegt vooraf het interview dat de Gemeente Hengelo in het algemeen stelt wat ze willen, maar de instellingen schrijven zelf hun doelen en wat ze willen bereiken. Daar mengt de gemeente Hengelo zich niet in, tenzij de gemeente Hengelo constateert dat ze iets heel anders willen. Maar in principe hebben de instellingen zelf de kennis om hun programma in te vullen. Ze hebben elk hun eigen bestuur.

Nr.	Vraag	Antwoord
1.	Is het subsidiebedrag besteed aan de doelen voor de betreffende instelling?	Ja, staat in de afrekening.
2.	In welke mate zijn de doelgroepen bereikt?	Ze hebben een verslag van de verschillende leeftijdsgroepen. Metropool richt zich op oudere groepen van 18 jaar en ouder. Ze hebben wel educatieve projecten, maar voor het voortgezet onderwijs bovenbouw, zij zijn minstens 17 jaar oud. Ze hadden een project dat op 4 scholen in Hengelo is uitgevoerd. Dat resulteerde in een culturele avond op Metropool zelf.
	Op welke manier zijn de doelgroepen dan bereikt?	Ze zijn heel erg goed in marketing, daar hebben ze hun eigen mensen voor. Ze maken gebruik van Sociaal Media. De oefenruimtes is ook een component dat zorgt voor lokale binding, omdat bandjes uit Hengelo hier kunnen oefenen. Heel veel gaat via de website en online verkoop. Ze krijgen ook steeds meer buiten Twente uit heel Nederland, dit groeit de laatste tijd. Ze hebben lokaal programma en bovenlokaal, maar Metropool is echt van Hengelo en dat willen ze graag zo houden.
3.	In welke mate zijn de doelen bereikt?	Die zijn bereikt.
	Op welke manier zijn de doelen dan bereikt?	Projecten, oefenruimtes, hun eigen programmering, samenwerking met andere instellingen.
4.	In hoeverre is er aan de prestatievoorwaarden voldaan?	182 concerten, en ruim 130.286 mensen bereikt. Er waren in totaal 1560 verhuringen.
5.	Wat is het nut van de subsidie geweest?	Hier geldt hetzelfde als voor de bibliotheek.
	Wat is het belang van het subsidiëren voor de gemeente?	Het zijn van een aantrekkelijke stad, dat er dingen gebeuren in de stad. Metropool is een aantrekkelijk gebouw. De nieuwbouw van Metropool is opgenomen in het plan voor het opknappen van hart van Zuid, om die kant aantrekkelijk te maken.
	Wat is daarbij het belang voor de gemeentelijke doelbereiking?	Hier geldt hetzelfde als voor de bibliotheek.

	Wat is het belang voor de burgers van de gemeente Hengelo?	Hier geldt hetzelfde als voor de bibliotheek.
	Is er een kosten-baten afweging beschikbaar?	Ja.

III.4. Muziekschool

Nr.	Vraag	Antwoord
1.	Is het subsidiebedrag besteed aan de doelen voor de betreffende instelling?	Ja, dat is verantwoord in het jaarverslag en de jaarrekening. Er is al een aantal jaar een ontvlechtsingsproces met de Muziekschool bezig, en daardoor gaat er veel verantwoording over en weer. Van oudsher zijn ze een b3 instelling en dit is niet wenselijk, want dan moet de gemeente Hengelo zichzelf controleren. Deze situatie wordt nu rechtgetrokken. Alle diensten doen ze nu zelf, ontvlechting is nog bezig. Er is ook een jurist bij betrokken.
2.	In welke mate zijn de doelgroepen bereikt?	Goed. Alle prestaties zijn geleverd. Ze zitten boven het landelijk gemiddelde. Gemiddeld neemt 9% in een stad deel aan de Muziekschool, en zij zitten rond de 15%-17%.
	Op welke manier zijn de doelgroepen dan bereikt?	Met hun cursusaanbod, via de scholen en via de naschoolse activiteiten. Ze hebben een regeling voor leden van verenigingen, gereduceerd tarief. En er zijn goede banden tussen verenigingen en muziekschool.
3.	In welke mate zijn de doelen bereikt?	Goed.
	Op welke manier zijn de doelen dan bereikt?	Ze hebben hun eigen cursusbrochure en brengen elk jaar een krant uit die huis-aan-huis verspreid wordt. Ze hebben een eigen website. Ze hebben elk jaar een Doca-overleg, waarin de muziekschool meedraait, waardoor de samenwerking tussen de verschillende instellingen goed is. Ze zitten goed in het culture veld.
4.	In hoeverre is er aan de prestatievoorwaarden voldaan?	De prestatievoorwaarden staan nu ter discussie in het ontvlechtsingsproces. Het aantal klokuren was iets lager, namelijk 574, maar daarin worden geen consequenties verbonden. Gemiddeld aantal leerlingen per klokuur is behaald.
5.	Wat is het nut van de subsidie geweest?	Het amateursveld in Hengelo is zo groot, dat het ondenkbaar is om het niet te hebben. Je maakt muziekonderwijs voor veel doelgroepen toegankelijk. Er is veel vraag naar muziekdocenten.
	Wat is het belang van het subsidiëren voor de gemeente?	Het hebben van dit soort kernvoorzieningen is een meerwaarde voor de gemeente Hengelo.
	Wat is daarbij het belang voor de gemeentelijke doelbereiking?	Het draagt bij aan de doelen van de gemeente Hengelo, economisch, werkgelegenheid en participatie van de inwoners.

	Wat is het belang voor de burgers van de gemeente Hengelo?	Zelfontwikkeling. Cultuur kun je als doel hebben om jezelf te ontwikkelen, maar ook als middel.
	Is er een kosten-baten afweging beschikbaar?	Ja.

III.5. Crea

Nr.	Vraag	Antwoord
1.	Is het subsidiebedrag besteed aan de doelen voor de betreffende instelling?	Ja.
2.	In welke mate zijn de doelgroepen bereikt?	Ze hebben voldaan aan de prestatievoorwaarden, zelfs meer dan minimaal zou moeten.
	Op welke manier zijn de doelgroepen dan bereikt?	Ze hebben de doelgroepen op dezelfde manier bereikt als de doelen. Ook met hun website hebben ze veel mensen bereikt.
3.	In welke mate zijn de doelen bereikt?	Crea doet veel op www.jeugdpleinhengelo.nl, een portal voor jongeren. Echter, hoe meer mensen/leerlingen deelnemen aan het kennismakingsaanbod, hoe minder aanmeldingen voor kindercursussen. Crea doet het goed, voldoet aan doelstellingen, maar toch heeft toch te kampen met een tekort. Dat is vreemd, maar dat probleem zit ook in de huisvestingslasten. Crea zit in een verouderd gebouw, wat eigenlijk net aan de voorwaarden voldoen, maar eigenlijk net ook niet. De stookkosten voor het gebouw zijn erg hoog waardoor het tekort groter wordt. Ze zoeken naar een oplossing, maar dat is een langdurig proces. Gas/water/licht kosten zijn bijna net zo hoog als de huurlasten en dat is niet goed. Ze maken eigenlijk wel winst of quitte met hun cursussen e.d. maar het geld gaat op aan huisvestingslasten. Bedrijfsvoering technisch gaat het goed en het docentenpark is op orde.

	Op welke manier zijn de doelen dan bereikt?	Elk jaar brengen ze een cursusboekje uit. Daarnaast hebben ze een brochure, die wordt wijd verspreid. Ze houden ook veel acties met flyers, die mensen in de bus krijgen of worden verspreid. Ze kijken naar andere instellingen voor ideeën. Ze hebben een soort van guerrilla marketing. Er zijn ook veel amateurkunstorganisaties waar ze bij aanhaken. Stichting Crea is samen met de gemeentelijke contactpersoon organisator voor Week van de Amateurkunst. Crea staat in het amateurkunstveld door hun cursorisch aanbod. Crea is projectmatig op scholen bezig. Crea wordt gevonden door de mensen. Ze zitten in allerlei overlegorganen. Ook projecten voor ouderen, ze beslaan de hele bevolking.
4.	In hoeverre is er aan de prestatievoorwaarden voldaan?	Het aantal inschreven cursisten is meer dan 1.400. Aan deze voorwaarde is voldaan. De tweede prestatievoorwaarde, 125 cursussen, is onduidelijk. Het is bij de gemeente Hengelo niet bekend hoeveel cursussen er waren. Kindercursussen zijn wel erg terug gelopen, mede doordat er nu ook projecten op scholen lopen. In de derde prestatievoorwaarde stond dat het aanbod voor 40% danscursussen en 60% overige cursussen moest bestaan. Dit is precies andersom, 60% danscursussen en 40% overige cursussen. Dans zit erg in de lift en is een groot onderdeel. De overige cursussen zijn niet minder geworden, waardoor de gemeente Hengelo vindt dat er aan deze voorwaarde voldaan is. Voor de subsidie van 2011 zijn de prestatievoorwaarden eruit gehaald vanwege de bezuinigingen. Crea is onevenredig hard gekort vanwege 5% personeelslasten. Daarnaast bezuinigingen binnen cultuur. Vandaar dat er voor 2011 geen voorwaarden zijn gekwantificeerd.
5.	Wat is het nut van de subsidie geweest?	De subsidie is ongeveer 50% van de inkomsten van stichting Crea. Ze zijn heel goed in het zelf binnen halen van gelden. Ze zijn erg actief. Dat moet ook wel vanwege tekort. Gemeente Hengelo probeert ze wel te redden, omdat de gemeente Hengelo wil dat kunst- en cultuureducatie een goede basis heeft in de stad, iets wat Crea biedt. Crea is daarnaast een goede schakel tussen scholen en andere instellingen voor kunst.
	Wat is het belang van het subsidiëren voor de gemeente?	Zie voorgaand antwoord.
	Wat is daarbij het belang voor de gemeentelijke doelbereiking?	De gemeente Hengelo vindt dat er een groot belang is voor de gemeentelijke doelbereiking. Kunst en cultuur zijn een grote bindingsfactor en kan een reden zijn om te vestigen in een stad. Crea past hierin. Bijna alle kunstcentra bestaan niet meer. Gevolg is dat hier de cursussen wel volkomen, omdat mensen zoeken waar ze het wel kunnen vinden. De Crea balletschool is grootste balletschool in de regio. Dat is een reden om Crea in de stad te houden, het trekt mensen.

	Wat is het belang voor de burgers van de gemeente Hengelo?	Het belang zit het in je kunnen ontwikkelen. De amateurkunst en kunstenaars is een grote groep: 70 bij de gemeentelijke contactpersoon bekende verenigingen. Een amateurkunstenaar wil zichzelf verbeteren. Landelijk gezien is bijvoorbeeld 9% lid van muziekschool, hier 15-17%. De gemeentelijke contactpersoon kan zich voorstellen dat die lijn door te trekken is naar Crea. Crea heeft veel dans en toneel. Mensen leren er van.
	Is er een kosten-baten afweging beschikbaar?	Ja.

III.6. Rabotheater

Nr.	Vraag	Antwoord
1.	Is het subsidiebedrag besteed aan de doelen voor de betreffende instelling?	Ja.
2.	In welke mate zijn de doelgroepen bereikt?	Er worden geen doelgroepen gesteld. Er is wel inzage in hoeveel jeugd wordt bereikt door bijvoorbeeld schoolvoorstellingen.
	Op welke manier zijn de doelgroepen dan bereikt?	Goede marketing, schoolvoorstellingen, theatercursussen bij een voorstelling. Ze hebben verder geen projecten op scholen, scholen komen naar hun. Daarnaast geven ze amateurkunst podium, daar worden speciale amateurtarieven voor gerekend. Daarnaast is een deel filmvoorstellingen en organiseren ze festivals, zoals concerten op de markt.
3.	In welke mate zijn de doelen bereikt?	Die zijn bereikt. Ze hebben een groot bereik, ze doen veel, ze hebben een hoog bezettingspercentage. Ze werken samen met de Filmliga en andere stichtingen. Ze doen ook mee aan projecten op school.
	Op welke manier zijn de doelen dan bereikt?	Goede combinatie van marketing en programmering. Zij hebben de kennis om een podium te draaien, ze hebben hun eigen marketingafdeling, waarmee ze mensen weten te trekken. Ze hebben een goede bedrijfsvoering.
4.	In hoeverre is er aan de prestatievoorwaarden voldaan?	Ze behalen het bezettingspercentage niet, ligt op 60%. Het is een keuze, doe je veel voorstellingen en weinig bezetting of weinig voorstellingen en hoog bezettingspercentage. Dat ze er iets onder zitten is niet zo'n groot probleem. Sommige voorstellingen trekken ook weinig, maar het is goed om een divers programma te hebben, zodat mensen een keuze hebben. Verder aan alles voldaan.
5.	Wat is het nut van de subsidie geweest?	Zelfde als bij de bibliotheek en metropool.
	Wat is het belang van het subsidiëren voor de gemeente?	Zelfde als bij de bibliotheek en metropool.
	Wat is daarbij het belang voor de gemeentelijke doelbereiking?	Zelfde als bij de bibliotheek en metropool.
	Wat is het belang voor de burgers van de gemeente Hengelo?	Zelfde als bij de bibliotheek en metropool.
	Is er een kosten-baten afweging beschikbaar?	Ja.

III.7. Heim

Nr.	Vraag	Antwoord
1.	Is het subsidiebedrag besteed aan de doelen voor de betreffende instelling?	Ja, staat in het verslag. Ze stellen zichzelf ook doelen en die hebben ze ook gehaald.
2.	In welke mate zijn de doelgroepen bereikt?	Ook.
	Op welke manier zijn de doelgroepen dan bereikt?	Bij de scholen hebben ze een eigen netwerk. Ze zijn nauw betrokken bij het IKT. Ze hebben folders gemaakt over verjaardagsfeestjes en andere specifieke activiteiten. Voor de jongeren hebben ze bijvoorbeeld Moffel en Piertje georganiseerd. Daarnaast hebben ze doe endraaidagen om het museum goed open te stellen. Ze hebben zowel onder schoolse als naschoolse activiteiten. Ze hebben ook contact gehad met Thalys om iets op het gebied van radar-technologie in het museum te zetten. Ze hebben een nieuwe zaal op het gebied van duurzaamheid, dat is een actueel thema en dat trekt. Ze zijn bezig om zichzelf te vernieuwen, van oudsher textiel e.d., en nu nieuwe technieken.
3.	In welke mate zijn de doelen bereikt?	Hebben ze bereikt. Schoolgroepen gaan af en aan.
	Op welke manier zijn de doelen dan bereikt?	Door hun activiteiten en door hun museum te vernieuwen en mee te gaan met de ontwikkelingen.
4.	In hoeverre is er aan de prestatievoorwaarden voldaan?	Hebben ze aan voldaan. Aantal bezoeken moest 18.000 zijn, ze zitten bijna op 33.000. Aantal activiteiten moest 2 zijn, en daar zitten ze ver boven.
5.	Wat is het nut van de subsidie geweest?	Zonder subsidie was er geen museum en hadden alle activiteiten niet plaats gevonden. Door het museum te subsidiëren behoud je een groot deel van de geschiedenis van Hengelo. Hengelo heeft een grote historie als techniekstad, en dit versterkt ook de banden met de bedrijven.
	Wat is het belang van het subsidiëren voor de gemeente?	Dat je een museum in je stad hebt die cultuurhistorie weergeeft en conserveert.
	Wat is daarbij het belang voor de gemeentelijke doelbereiking?	Het is één van je kernvoorzieningen. Het zorgt voor cultuur in de stad.
	Wat is het belang voor de burgers van de gemeente Hengelo?	Dat je kennis kunt maken met je cultuurhistorische waarden en geschiedenis van je eigen stad, dat mensen daaraan actief deel kunnen nemen. Het is niet alleen kijken maar ook zien. In het kader van week van de kunst is er stoommachines project met kinderen, ritmes op de stoommachine, in samenwerking met de Muziekschool.

Is er een kosten-baten afweging beschikbaar?	Ja.
--	-----

III.8. AkkuH

Voorafgaand aan het interview vertellen de gemeentelijke vertegenwoordigers dat AkkuH aan veranderingen onderhevig is. 2010 was nog een relatief normaal jaar voor AkkuH, 2011 en 2012 ook wel, maar toen waren al de voorbereidingen voor bezuinigen begonnen. Vanaf 2010 dus 50.000 minder, 2013 2 ton, en 2014 stopt de subsidie, vanwege de bezuinigingen van in totaal 450.000 euro op de culture instellingen. Voor alle culture instellingen was het moeilijk om het hoofd boven water te houden. De gemeente Hengelo heeft ervoor gekozen om 1 instelling niet meer te subsidiëren. Een aantal kerntaken wordt ergens anders ondergebracht of gaan zelfstandig door. Daarmee bezuinig je op personeel, organisatie en huisvesting.

Het is een organisatie die het minst levert voor wat de gemeente Hengelo wil. Het is een politiek besluit geweest, waarbij de vraag is gesteld: "Het sluiten van welke culturele instelling doet het minste pijn? Waar worden de burgers en participerende doelgroepen het minste mee geraakt?" Er zijn wel onderdelen benoemd die doorgang moeten vinden, zoals programmering beeldende kunst, maar dat kan ook op andere manieren. Er is een onderzoek geweest, waaruit bleek dat de onderdelen wel konden blijven op een andere manier. 3 onderdelen:

- Kunsteducatie, gaat naar Crea.
- Kunstuitleen, gaan ze zelf naar kijken hoe dat voort gezet kan worden.
- Programmering actuele beeldende kunst, dat is nu nog een bestuursopdracht en moet onderzocht worden hoe dat voortgezet kan gaan worden.

Nr.	Vraag	Antwoord
1.	Is het subsidiebedrag besteed aan de doelen voor de betreffende instelling?	Ja.
2.	In welke mate zijn de doelgroepen bereikt?	Ze hebben zichzelf een doel gesteld en dat doel is bereikt. Ze doen meerdere dingen, voor de exposities is het aantal gestegen en aantal bezoekers is ook gestegen t.o.v. 2009. Kunsteducatie taken is ook goed verlopen. Kunstuitleen stijgt niet maar het loopt wel door. Ze hebben een aantal klanten daarvoor, vooral bij bedrijven, en dat loopt stabiel.
	Op welke manier zijn de doelgroepen dan bereikt?	Ze hebben een eigen PR-campagne, ook landelijk. Ze hebben een nieuwe huisstijl sinds 2009. Ze huren een pand bij de Creatieve Fabriek en zijn één van de gezichten van de Creatieve Fabriek. Ze hebben hun eigen netwerken binnen het beeldende kunstveld en binnen de scholen.
3.	In welke mate zijn de doelen bereikt?	Zijn bereikt en hebben ze goed verantwoord.
	Op welke manier zijn de doelen dan bereikt?	Ze zijn het centrum voor beeldende kunst, en op het vlak voor beeldende kunst voldoen ze voldoende.

4.	In hoeverre is er aan de prestatievoorwaarden voldaan?	Zijn behaald.
5.	Wat is het nut van de subsidie geweest?	Beeldende kunst was een hele tijd één van de speerpunten van de stad, is het ondertussen niet meer, maar in dat kader is het centrum voor beeldende kunst altijd een onderdeel van de stad geweest. De verhuizing in het verleden (2009) gaf aan dat het centrum mocht en ook kon groeien.
	Wat is het belang van het subsidiëren voor de gemeente?	Belang voor de culturele kernvoorzieningen.
	Wat is daarbij het belang voor de gemeentelijke doelbereiking?	Zelfde.
	Wat is het belang voor de burgers van de gemeente Hengelo?	Het is altijd goed om je met cultuur bezig te houden, en beeldende kunst is daarvan een groot onderdeel.
	Is er een kosten-baten afweging beschikbaar?	Ja.